

საქართველოს
რესპუბლიკის
განათლების
მინისტრის
კამერის
განცხადებით

3. 0. 0909000

საქართველოს
რესპუბლიკის
განათლების
მინისტრის
კამერის
განცხადებით

ქობის ხეივანის რ. გო. ცხწყალზე

ნოვარი
პეკუნება
სამხრით
ოსეთის
ავტონომიურ
ოლქს

საღსოვანო ლენინური პეკუნების დსოვით

მ. ჯანაშია,
საქართველოს კომუნისტური პარტიის
ოსეთის ავტონომიური რაიონის
პირველი მდივანი.

სამხრეთ ოსეთში დღესაც არ ცხრება დიდი ლენინის დაბადების ათწლისთავის აღსანიშნავად გაჩაღებული სოციალისტური შეჯიბრების მძლავრი გაღლა. ოლქის მშრომლები ახალი ძალით უდგებიან მესხურ ხუთწლედის პირველ წელს დასახულ ზღვრებს. მუშები, კოლმეურნეები, მოსამსახურეები საუკეთესო საჩუქრებით შეხვდნენ მშობლიური კომუნისტური პარტიის XXIV ყრილობასა და საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების 50 წლისთავს.

ხალხთა ლენინური შეჯიბრების დროში სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის მშრომლებმა დიდი წარმატებები მოიპოვეს სახალხო მეურნეობისა და კულტურის ვეგაა დარგში, რისთვისაც ოლქი ლენინის ორდენით დაჯილდოვდა. წლითიწყოებით იზრდება სამრეწველო პროდუქციის გამოშვება რსოვოც ახალი საწარმოების ამოშენებები, ისე არსებულდა მუშაობის გაუმჯობესებით. მარტო უკანასკნელ წლებში ამუშავდა ელექტროფორმაქანების, მომინაქრებული საფენების, ავტობუსების შემკეთებელი, ქიმიური, მეტალურგი, რძის ქარხნები, სამკრევალო დაბრჯა და სხვა საწარმოები, სატრანსპორტული გაუმჯობესდა კვანის გვირაბ-თუთის მაღაროსამწარმოებლისა და სატელეკომუნისტური საწარმოს მიერ გამოშვებული პროდუქციის მოცულობა. საკმარისია ითქვას, რომ მარტო მარშინ ოლქის მრეწველობამ გამოშვდა 22,478 ათასი მანეთის პროდუქტა, წარმატებით გაანაღდა მრეწველ ხუთწლედის დავალება და გვემის ხვეით ქვეყანას მისცა მ წილიანი მანეთის მარტში.

უკანასკნელ ხუთწლიანი სამხრეთ რუსეთის სამრეწველო სა-
წარმოთა მოცულობა გაიზარდა 2,7-ჯერ. ხუთწლიან დაპა-
რტებულ წელს ოქტომის თითქმის ყველა საწარმომ უმაჯობა სა-
შობლოს სახელმწიფო გადასახადებთან დადებით განაღდება.
საქმილადგარეო გადასახადი მხოლოდობით მართის ძირითადი
ფონდები. აიგი ახალი საწარმო კომპლექსი, სკოლები, საავტო-
რო რამდენიმე, საბავშვო დაწესებულებები, საავადმყოფოები,
კულტურის კერები და სხვა საზოგადოებრივი შენობები. მრავალ-
მა ასეველია რეაბილიტაციის სახეობისა.

ოქტომის სოფლის მშრომლებს თავიანთი წილილი შედეგი
ჩვენს ქვეყანაში სოფლის მეურნეობის პროდუქტების წარმო-
ბის გაფართოებისათვის განაღდება საყოველთაო-სახალხო ღა-
ტრობაში. სულ უფრო დაფიქსირდა მარეწველთა, შაქრის გარ-
ბის, ბოსტნულის, ყურძნის, ხორცის, რძის, მადყლისა და სხვა
პროდუქტების წარმოება. მაღლებმა შეხილუბის და შეხილ-
ველობის პროდუქტებში. მარტო შარშან სახელმწიფოს მიე-
ყვოდა 59.720 ტონა მარეწველი ხარისხის ხილი. ხილის მო-
საგდისაობის გაფართოებით თავი ისახლება ამბების, ღვინის,
კვების, ერეკლის, ავსებისა და სხვა სოფლებს მშრომლებს.

ყველა იმ წარმატებაში, რომლებიც მოიპოვეს სამხრეთ რუს-
ეთის მშრომლებმა, თავიანთი წილილი შეიძინეს ქვეყნისათვის.
საბჭოთა ხელისუფლებამ ქვეყნის მოსკა მათი უბრძოლა და ნი-
ჭის გამოყენების, სახეურის, საზოგადოებრივი-პოლიტიკურ
და კულტურული ცხოვრებაში ნათესავი შემოქმედებითი მო-
ვაწერის სრული შესაძლებლობა.

დღეს ღვინი გვასწავლიდა — „სადაც არ არან შემსახლებ-
ბი, კანიალისებში, ვაჭრები, სადაც მშრომელი ხელისუფლ-
და ახალ ცხოვრებას აშენებს ამ ქვეყნისადგარეობის გარეშე, იქ
არის ქალისა და მამაკაცის თანასწორობა“.

ოქტომის გვაგის ბევრი საბჭოთაგანი ქალი, რომელთა მამაკაცი
შრომა დიდების მარტოაღდები არის მხოლოდ. ქალები აქტი-
რად მონაწილეობენ ოქტომის სამუშაო და პროდუქტ ცხოვ-
რებაში. საქმილადგარეო კან სამხრეთ რუსეთის საოლქო კომი-
ტეტის სოფლის მეურნეობის განყოფილებას ხელმძღვანელობს აქ-
ტიური გერა თინილივა. პარტიის ცხინველის საბავშვო კომ-
იტეტის მერე მდებარე მუშაობს თანამ ცხოვრება, პარტიის
ცხინველის რაიკომის მდებარე—მადყდა მამაკაცი, კომიკაციის
საოლქო კომიტეტის მერე მდებარე—თამარ კახელივა. ღვინ-
გორის რაიკომული გაზეთის რედაქტორად—გაგერინე ბოგდანი-
ნი, პარტიის ღვინგორის რაიკომის პარტიული კანონების გა-
მად — ლუბა ასადა, ცხინველის სამრეწველო ფაბრიკის დირექ-
ტორად—მადყდა კასრადე და სხვები, რომლებიც წარმატებით
არისმდებარე თავი დაქონებულ მოვალეობას.

საოლქო საბჭოს 106 დეპუტატები 39 ქალი. ოქტომის გვაგის
76 გენიო დედა, სოლქო 6.650 ქალი დეპუტატებილია „დღეს-
ბის ორფენიბითა“ და მდებარეობი, 76 ქალს მინიჭებული აქვს სა-
ქმილადგარეო სა რესპუბლიკის თანამხრებელი მანქანების
წოდება, 22 ქალი რესპუბლიკის თანამხრებელი გენიო.

ცხინველის რაიონის სოფელ აბაბაბის კოლმეურნეობის მოწი-
ლად მწველავი ცირა რეპაბილიტი, დეპუტატობისმომხმანების
ქარბის მოწინადე მუშა ადამიანება კოხავეა არჩეული არან
საოლქო საბჭოს ადამიკომის უფროდებ გვაგის საბჭოთა მეურ-
ნეობის მოწინადე მწველავი, ღვინის ორფენიბის ღირს გავა-
დარევა, წინაგარის ქალბინის საბჭოთა კოლმეურნეობის მწვე-
ლავი, შრომის წითელი დროშის ორფენიბის გვაგინა კახიდა
და სხვები მაღალ საწარმო მანქანებლობს აღწევს. რესპუ-
ბლიკის ფარელებს გარეც არის ცხინილი სსრ კავშირის უმაღ-
ლესი საბჭოს დეპუტატის ვაგერინე ყოველას სახელი, რომ-
ელიც დროშების წველადობის გვაგინე მოვალეობის ორმაგად და
მდებარე ასრულებს. ასევე შეიძლება ითქვას წყარის რაიონის
სოფელ აგდების კოლმეურნეობის მოწინადე მწველავის, საქარ-
თველლის სსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატის ვაგერინე მამარა-
ნის შესახებ.

ღვინგორის რაიონის წინაგარის სასოფლო საბჭოს თავმჯდო-
მარად მუშაობს ეკუბაა დეკამრევა, რომელიც პირბითად ას-
რულებს ამომრეწველია გინაწებს. სოფელად არ არის არც ერთი
საკოხი, რომლის გადამწყვეტაბის ის ხელმძღვანელ მონაწილეო-
ბას არ ოდებებს.

სოფლის მრეწველი ცხოვრება, სოფლების, ბიბლიოთეკების
მუშაობის მაღალი დონეზე დაყრდნობა, მშრომელთა საქმილობო
საკოხების დაფიქსირება გადამწყვეტა მისი სოფელადგარეო საზ-
რუნება.

მიღწე საბჭოთა ქალებთან ერთად სამხრეთ რუსეთის ქალებმა
კარგად იციან, რომ მათ შემოქმედებითი შრომაში, ენერგიაზე,
მეხილავთა და თავდადებაზე დიდად არის დამოკიდებული
ჩვენი ქვეყნის წარმატებები, მოსკდა და ადამიანობა. ჩვენი ქა-
ლები კომუნისტურ საზოგადოების მოწინადე მწველავთა რი-
გებში დაქანს. ისინი მამებთან, ქმრებთან და მშობრთა ერთად
შემოქმედებითად მშრომობენ სამუშაო და კულტურული მშე-
ნებლობის გვადა დაჩვენს.

ფაქტ- და- სახელი

მითელი ქალიშვილი კატემა კიტემა
ჩემი კოჩივეისათვის ქსოდა წი-
ლებს და ხელთაინებებს. ჩემმანს
ცოცხად და ზამთარში გათომილ სხეულ
გამარჯვებით დაბრუნებაზე ოცნებ
იბთობდა.

ომმა რომ გადაიქუხა, ჩემივე კოჩი-
ვი ფრმას დაუტოვდა. კატემა კი
ჯვის რაიონის ქვეშელების კოლმეურნე-
ობის ფერმის პატარაილი განდა.

ახალგაზრდებს გულში მარისთვის ვ-
მოუწიათ. კეტემა, მითისა და მარის
სასაგარე, იქ სადაც დღეს ლიავეი მო-
ბის არტატებს იბნის, ჩემმანსა და
კატემა კოჩივეებმა ზანგალატების, კან-
აშვილების და მასიშვილების მეხობლად
ახალი უფედ დაიფიქ. კოლმეურნეობის
სავენახე დაფიქლი მოუშობა. ჩემმანსა და
კატემაში ყაბირი გატეხეს, მიერული გას-
და კებურა ვაშლი ანარეს.

მარამ თვალის მანიც ფერმისკენ ტი-
რათ მთიდან ჩამოსულთ. კატემა მწე-
ლავი გახდა, ჩემმანი — მწეფი.

კოლმეურნეობას მამის ყველზე მე-
ტად მეგობრელობის ფერმანი უჭირ-
დოილიდა მწეფილი, ცოტა ხანს წიბი-
შვილები და თავი მიაწებებდა. დასა-
ოყო წველადობის დონე ახლა რა უნ-
და მწეფილი, ძრბებებს ფერდებში სხა-
ლედ გასდიოდათ.

სურს. 2. აბაბაბის

კომპიურენტობის ხელმძღვანელობამ კარგად იცოდა, რომ ანალიზისასილებებს პირუტყვის მოვლა-პატრონობა არ უნაწიველებოდა და მოხდა ის, რაც უნდა ხომადარეყო.

ფერმის გამგეს პირველსავე დღეს უთხრა კატუმამ:

— ძროსას, ჩემო ბატონო, რძე პირში აქვს. თუ გინდა, რომ მოიწველოს, კარგად უნდა აჭამო.

— გაჭამოთ, — დაეთანხმნენ თავმჯდომარე და ფერმის გამგე.

ველიც ძალიან დაბალი ხარისხის გამომიღოდა. ამის მიზეზები კატუმამ ფერმანა მისიკლის პირველსავე დღიდან დაინახა, მაგრამ თქმა უჭირდა, რას იტყვიან ფერმის ძველი მუშაკები. გაჩუმება კი არ შეიძლებოდა.

— ქალებო, რძე ფაჭიზია, სისუფთავე უფარს. ყველის შეყვანებას ცოდნა უნდა. თქვენ რომ ყველს აკეთებთ, უხარისხია. რძე შეიძლება კარგი იყოს, მაგრამ ყველი არ გამოიღვებს. რატომ აცხელებთ რძეს? ცხიმო შრატს მისდევს, ყველი მჭადიფით გამოიღებს.

— შეაყვანე, როგორც იყო, — უთხრეს ქალებმა.

კატუმამ შეაყვანა ისური ყველი. ერთი კვირის შემდეგ გემო გაუსინჯეს და ყველას მოეწონა.

კატუმა თავისთავად გახდა ფერმის უპირატესობით დიასახლისი.

ფერმის საჭმელ გამოსწორდა.

18 ძროხას უფლის კატუმა კონივეაწელი არ ასხოსეს, რომ წველადობის გვეგმა არ შეეგრძობინოს. იგი პირუტყვის მოვლა-პატრონობის გაუმჯობესებით, მთელი ენერჯიის დაძაბვით ყოველწლიურად ზრდის წველადობის დონეს. ავილით ბოლო წლებს მავალით:

1966 წელს საშუალოდ ერთი ფურტიდან 1050 კილოგრამი რძე მიიღო, დაგვემიიღო 800 კილოგრამის ნაცვლად.

ნაყოფიერი გამოდგა 1968 წელს კატუმას 23 ფური ჰყავდა გამოიფენებულნი. 100-პროცენტითიან ნამატი მიიღო და გამოზარდა. ერთი ძროხის საშუალო წველადობა კი 1.665 კილოგრამამდე აიყვანა. ამდენი რძე კვებში მანამდე არავის ჰქონდა მიღებულნი.

მომდევნო წელს კატუმას შრომის შედეგმა მოლოდინს გადაატარა — ერთი ფურის წველადობის მაჩვენებელმა 1.735 კილოგრამამ მიაღწია.

დადგა 1970 წელი. ამ წელს თერთმეტ თვეში მწველადაც გასული წლის შედეგს გადაამატა.

ამჟამადაც ერთი ფურიდან რძის მიღების გვეგმა თითქმის ორმაჯად ასრულებს კატუმა.

მეტყვეობის ფერმასი შრომა უდიდეს კმაყოფილებას ანიჭებს არა მარტომ მის, არამედ კონივეების მთელ ოჯახს. ამიტომ შემთხვევითი არაა, კვებში რომ ამბობენ: კატუმამ ფერმასი თავისი დინასტია შექმნაო. ამას რომ ამბობენ, მხედველობაში ჰყავთ ოჯახის უფროსი ჩერმეზი, რომელიც წლების განმავლობაში მოწინავე მეცხოველთა რიგებში დგას. იგი ზაფხულობით შიამი მწვემასის ნახარს, ხილო ზამთარში ადგილზე ინარჩუნებს წველადობის მაღალ დონეს.

კონივეების უფროსი შვილი სვეტლანა არ არის ფერმასი უცხო პიროვნება. იგი პატარაობიდანვე დედის მზარდაზმარ შრომობის და ბევრითაც არ ჩამორჩება. რატა, ბოროსი და მადინა სწავლისაგან თავისუფალ დროს ფერმასი ატარებენ. ამიტომ არ სჭირდება კატუმას საბჭოთა კავშირის უმაღლესი საბჭოს ხესიახე წასვლის წინ ძროხების ვისმესთვის ვედაზარება. მისი შემცველებები ყოველთვის მისივე შვილები არიან.

პატიოსანი შრომით გაითქვა სახელი საბჭოთა კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატმა. შრომასი კარგად ჩანს მისი უზუნება და ჯალობა. გარკვეულ და დაუზარებლობამ აქცია უჩინალო მთიელი ქალი საზოგადო მოღვაწედ.

ნახი უახლოით

უხილი სყუპი

მოთხრობა

შატავარი ლ. შენგელია

ზუბეკონ, ჩარისკაცის დედავ, არ ვიცი როგორ დაეწყო შენი ამბავი. ჩვენ, მე და შენი ვაჟიშვილი, ჩარში ერთ დღეს გაგვიწვიეს. სამხედრო სასწავლებლიდან ხშირად გიგზავნილით წერილებს, მაგრამ პასუხი არასოდეს მივიღია.

ჩვენი სოფლის ყველა ბავშვს ძალიან უყვარდი და შენ მათ მუდამ ეალერსებოდი. ახალგაზრდა ქვრივმა სიყვარული იცოდი, წერა-კითხვა კი არა. შენ აღარ გათხოვდი, რომ დღესერთა ვაჟიშვილისათვის გული არ გეტკინა. ჩარში როცა გაგვიწვიეს, ტირილი და ჩვენ რომ არ შეგვემჩინა, თვალს შავი თავშლის ბოლოებით იწყენდდი, იღეტი და დიდხანს გაჰყურებდი ჩვენს გზას. ჩვენთვის არათფირი გითქვამს, არც ის — თავს გაუფრთხილდითო, ოღონდ თვალუბთან თავშლის ბოლოები ხშირად მიგქონდა. ეგ იყო და ეგ.

და ახლა როგორ მოუყვებ ხალხს შენი ამბავი? შრომობდი, ჯახობდი, დღე და ღამეს ასწორებდი და ერთადერთ შვილს ზრდიდი... ასეთი იყო შენი ბედი, ოსი დედის, მთელი დედის ბედი. მაგრამ როგორი მძინეუკ არ

უნდა იყოს ცხოვრება, მასში მაინც გამოერევა თუნდ ერთი დღე. თუნდ ერთი შემთხვევა, რომელიც აღამიანს გულს ისე გაანათებს, როგორც ელვა ღამეს.

ერთხელ ბატამ სამხედრო სასწავლებლის უფროსს ზეთი ღონს შეებულება სთხოვა. დედა მინდა მოვიანბელოო.

შეებულებიდან რომ დამბრუნდა, ძალზე ნოკულ მითხრა, ისევე ცხოვრობს, როგორც ჩვენი იქ ყოფნის დროს ცხოვრობდაო. მაგრამ ერთხელ, ტაქტკერ მეცადინეობაზე რომ ვიყავით, შესვენების დროს ბატა გულამა გაწვა მდელიზე. თვალები დახუჭვა და ფიქრს მიეცა მერე უცებ ჩემსვე მობრუნდა და მითხრა:

— საინტერესოა, თუ შეიძლება კაცმა დედის ამავ გადაიხადოს?

— თუ ვინდ ხელისგულზე ერთო-კვერცხი მოიწვა, დედის ამავს მაინც ვერ გადაიხადო — სიმღერასავით გავუგრძელე ძველი ანდაზა.

— შინ რომ ვიყავი, დედას ვთხოვე აივანზე გაეშალა ჩემთვის ლოგინი, დაწეკი და უცებ ჩამეძინა, ისე

ა-ლოლ-ლალი

აკვანის გირწუფ და ირხვევა აკვანის მძივი, მორჩ საჩუხე დაფთავაშებს მთვარის სხივი, გამეზარდე, დაგვენიოს ვარდით გზაი, ა-ლოლ-ლალი

ნანას გეტყვი, გეუღვებო წამსვე თვალი, გაეზარდე, გახედი სახლის მარჯნალი, მინდა კარგად შეგეწირო, გეგმე მცველად, ჩემო ღვინავ!

მომე შრომით წელში წყებება ჩამაშერი, გუფრობად, ტარჯავდე იქნა ჩემი ფლერი, შენ იბრუნე, ირღველე ზმედი მთანი ფეხანი, ნანი, ნანი!

გამეზარდე, შემდეგ ტკბილად დამიბერდი, აღბათ, არც შენ აგშორდება მამის ბედი, განწამება, ოხერა, კენება, მუღამ ვაი... ა-ლოლ-ლალი

არტყობ უნდა გვეცავს ძროხის გავისი, უმეშილად უნდა წაუზარო უხმოდ თავი, დაიბნე, არ გაქვს მიწა, არ გაქვს ვანი, ნანი, ნანი!

მთაში თოვლი იქნება თუ წვიმა რეზა, შირი გუგანად უნდა შურგით ზილი შენა, დედის გული არასოდეს დაივიწყო, სადაც იყო!

და ის დღე არ დაგვგომოდეს არასოდეს, უბედურო სამომლო რომ არ გასივდეს, შენი ზაგი, შენი წმინდა სალოცავი, ა-ლოლ-ლალი

თარგმნა ზინოზილა აბაშიძემ

ნინო ხოსთავითი

გამინანგრძლივდა სტუმრობა, ვხედავ, შორიდან მიხმობს მამე ი გუნებით, — მეც მივყარს ჩემი მშობელი ფეხად, მეც მივყარს ჩემი დები ფეხებში! უნდა დაგშორდეთ... ო, თორემ შეშლის მონანგრძელი სამშობლოს დარად. უკვე შელიან თოვლიან მთებში, ჩემი აქ ყოფნის საათი გადის... მივდივარ... ვარი სილაში მღერის, მივდივარ... რაღაც მინდოდა შეიქცა... მივდივარ, ფეხება შურგს უკან მგვერო, რომელიც ჩემს მთებს შეუღებავს თურად.

თარგმნა ზინოზილა აბაშიძემ

როგორც აქ მივეჩვიე, სიზმარში ვნახე: ზაფხულის ცხელი მზეა, მდინარის პირას ვეგვივარ, ცხელი ქვიშა ფეხებში მილიტინებს და ვბრტი. გამომეღვინა და ვხედავ ღვინა მიზის ფეხებითან.

— რატომ არ გინახავს ამ შუალამისას? — ვკითხე მას.

— ისე... გამოვედი საბანი ხომ არ გადაიხადე-მეთქი, — შეერთა დედაჩემი, ხელი საბნის ქვეშ შემოეცოცებიან და ფეხზე მისკამდა ალურითი. წარმოგიდგენია, მთელი დამე ჩემთან იქნა. საათს დავხედე, ზუსტად შვიდი იყო. ვერ გამოვიკა, რა სახარულს ანიჭებდა ასეთი ალურისი?

— შე ეი ვიცი. განა შენ არასოდეს არ გინახავს დედა თავის ჩვილს ფეხებზე რომ კოცნის?

— ამ ქვეყნისა შენ არაფერი გაგებება, — ჩაილაპარაკა ბაბა და ისევე გუღვინდა დამევა. მე უცეცხლად ის ამბავი გამახსენდა, დედაჩემმა ხუბეცონზე რომ მიამბო:

„ბატას მამა აჯრე, შვილის დაბადებამდე ვარდაცოცვალა, ხუბეცონი ვარდაცოცვლი ქმრის ბინაში დარჩა. ბიჭუნას ხელი წელი რომ შეუსრულდა, ყველაზე გახედა ავად. ხუბეცონი ლამის კეუახე შეიშალა. თანასოფლელები ლოცულობდნენ, მამაკაცები ვალობდნენ, რომ ღმერთი აღარდს მოწყალეება მოელო: „ტახე შენ, აღარღი... ყორღანების მწვერვალებიდან სვია ჩამოვიტანო, სახრეთის ფერდობებზე მოსული ქერის ალაოს გამოვიცხოვო“. იმედდაკარგული დედა ექიმებთან მივიდა. მან ეი უთხრა: „მზის ამოსვლიდან მზის ჩასვლამდე შევიდი ხეობის შვიდი წყაროს წყალი მოიტანე, სამი ღვეხელი გამოატყე და აღარღისათვის ილოცე, ეს უშველის ბიჭს“.

ხუბეცონმა დედაჩემს კალთაში ჩაუტოვა ბავშვი, ხელდა აიღო და, როგორც კი მათზე მზე ამოიწვერა, მდინარის გაყოლებით დაბლა დამევა. მივიდა შვიდ წყაროსთან, იქ, სადაც ისინი ხევის მდინარეს უერთდებოდნენ, და ყველა წყაროდან აიღო ცოტ-ცოტა წყალი.

ჩამავალი მზე უკვე მთის მწვერვალებზე ჩამოშქდარყო, სირბილისაგან გულამოვარდნილმა თავისი სახლის ზღურბლს რომ გადააბიჯა.ფეხზე დგომბა აღარ შეეძლო. მაგრამ ცოში მიიწე მოხალა და რაკა მთის მწვერვალიდან ოდნავდა მომანდა მზის შუქი, მთ საგვარეულოში ყველაზე უხუცესმა სამ ღვეხელთან აღარღის ლოცვა წარმოთქვა.

ხუბეცონის შვილი გამოჩანართლდა.

აღარღიმ „ისინია“ დედის ლოცვა და შეიბრალა, მაგრამ ომი დაიწყო. ომის ღმერთმა არ იცის შენდობა.

...მატა შინ აღარ დაბრუნდა, სადაც არუსეთში, ომის თვალწმინდელი ველის ერთ პატარა ნაკლეჯზე ძმადმეფიციკული ქარისკაცების ხელით დაიშარა. ვერც ხუბეცონის ლოცვამ, ვერც მისმა ტრემლებმა ვერ უშველეს. ალა კი თვითონ ხუბეცონიე ჩვენი საკარგულოს ცივ წიწაში განისვენებს.

მის შემადლებულ საფლავზე მგლოვარე ქალები-კით გულმწრფელად დეანან ყვითულ სამოსელში გამოწყობილი და თავდაბრილი შემოღგომის ბალახები.

თარგმნა ნინო თოხთაშვილმა

ვეფხე ქველა

საქართველოს
საბჭოთაო
საგარეო
საზღვრო
საქმეთა
მინისტროს
საინფორმაციო
სამსახური

ვეფხე ქველა

ნაღვედა კასრაძეს ეკონომისტად მუშაობის სხილად ორი წლის სტაჟი ჰქონდა, როცა სამკერველო ფაბრიკის დირექტორად დანიშნეს. დროებით სამუშაოდ რეინგზელთა საცხოვრებელი სახლის პირველი სართული გამოუყვეს. ეს იყო და ეს. დანარჩენი მის ფხასა და ორგანიზატორულ ნიჭზე იყო დამოკიდებული. ნაღვედას ადგილზე ზოგი წუწუნით აიკლებდა ყველას, მაგრამ იგი სულ სხვაგვარად იყო ნაწროთობი.

— პარტია მავალებს, პარტია მენდობა. მაშასადამე, უნდა გვაქვეთო, — თქვა და მთელი ენერჯით შეუტია საქმეს.

ჩველ ბავშვთა კომპლექტებისა და ლოგინის თეთრეულის შეკრავების მოსამზადებლად თბილისის მოდელის სახლიდან ტექნოლოგები მოიწვია. პროექტის ოსტატები ეკალოფიკაციის ანაბეღებლად თბილისის მე-7 სამკერველო ფაბრიკაში მიაღწინა. სწრაფად გადმოხიდა საკერავი მანქანები და სულ მალე 300 ქალი ჩაება შრომის ფერხელში.

1967 წელს, როცა საკერავო მასშტაბით სამკერველოების სპეციალიზაცია მოხდა, ცხინვალის სამკერველო ფაბრიკას დაავალეს შეეცრა ქალისა და ბავშვის კაბები და ხალათები. ამან უფრო გაართულა მუშაობა. ცალკეულ უხვდებოდათ ქალებს შემხედრი ნაჭრების შეერთება, გვერდითი ნაჭრების ამოხვევა, ძალზე იგრილობდა სპეციალისტების ნაცლებობა. მერე, როცა ისაქის ქუნაზე ახალი ტიპური შენობა წამოიშობათა, ქალთა არმია 500-მდე გაიზარდა. დანერგა ახალი სწრაფმავალი საკერავი მანქანები, რამაც ღიდად გაათოლა ქალების შრომა, დახოვა დრო, გააუმჯობესა ნაწარმის ხარისხი, ფაბრიკაში მუშების ახალი ნაყდი მოვიდა.

ამჟამად ფაბრიკაში 900 დახელოვნებული მკერავი მუშაობს. შექმნილია 20 ბრიგადა. ზოგი მათგანი კომუნისტური შრომის ბრძოლის სახელს ატარებს, ზოგი კიდევ ამ საპატიო წოდებისათვის იბრძვის.

ბრიგადების სათავეში დგანან ძველი, გამოცდილი მუშები: ზალიან პლიგვა, რიასა სანაყოვეა, მარიამ ქოქოვეა, ფენია კოჩოვეა, ანა კოხავეა, ცუცა შველოძე და სხვები. ისინი ფაბრიკის გახსნის დღიდან მოვიდნენ

აქ, საწარმო მათ მეორე ოჯახად იგულისხმება და ყოველდღიურად იბრძვიან პროდუქციის ხარისხის გაუმჯობესებისათვის, გვეგის ვალაპირებებით შესრულებისათვის. ყველა ბრიგადით გაშლილია სოციალისტური შეჯიბრება ამტკობაყ შეჩვეუ ხეოლოთი გვეგაოთიბი ადრე შევართლეს და ნაცვლად ოთხ მილიონ ცტრას ორმოცდაათქვესმეტი ათასი მანეთისა, რეალიზებულ იქნა ხეთი მილიონ სამს თოთხმეტი ათასი მანეთის მალახარისხოვანი პროდუქცია. ამან კი უფრო გაზარდა პრემიების რაოდენობა, გაუმჯობესა მუშათა მატერიალური მდგომარეობა.

დიდი ლენინის დაბადების 100 წლისთავთან დაკავშირებით ფაბრიკამ საცემზოო საინჟინერო სოცელიზაციის, ხოლო ოთხმოცე მოწინავე მუშა დაჩილდოვდა საინჟინერო მუშაობით.

ნაღვედა კასრაძე ყოველ ღონეს ხმარობს გაუმჯობესოს მუშათა საყოფაცხოვრებო პირობები. ფაბრიკის კოლექტივს ადგილობრივი ხელისუფლებაც მხარში უდგას: მუშებისათვის შენდება კეთილმოწყობილი სასადილო, ასარმოცადვილიანი ბავშვბაილი, ჰიგიენის ოთახი, უკე მშენება და სავსესლოატაკოოდ ვალდაცა 45-მინიანი საცხოვრებელი სახლი.

საქართველოში სამშოთა ხელისუფლების დამყარების 50 წლისთავზე ფაბრიკას კიდევ ორი საამქრო შეემატება — შენდება ახალი საგამომტრელო საამქრო და დაბა ევთისგაიხსნება სამკერველო საამქრო, ამ საამქროში მხოლოდ მემშახტეთა ოჯახის წევრები იმუშავებენ და გვერდებით შეეყოლო საცვლებს ვაგზოვანი ჩვენს რესპუბლიკის ყველა კუთხეში.

1971 წელს გათავისწინებულა ფაბრიკაში ჩავფერი აგრეატული ტექნოლოგიის დანერგვა. დიდი რაოდენობით არის შეკვეთილი ახალი სწრაფმავალი საკერავი მანქანები, ახალი ხეოლოდის პირველ წელს ფაბრიკამ გვეგით შელო მილიონ ორასი ათასი მანეთის ხარისხოვანი პროდუქცია უნდა დაამზადოს და ვაგზების სარეაგოზაციოდ.

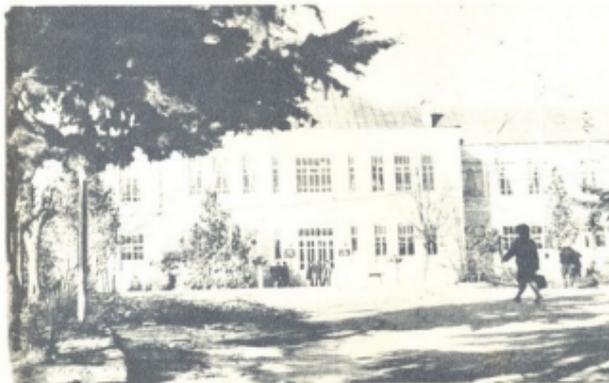
ფაბრიკის კოლექტივი გვეგის ვადადე შესრულებისათვის იბრძვის.

რ. ბაზუნია

შომანანკარებელი
სადენების
ქარხანაში

საშობაობო
სახლი

სახელმწიფო
ქედაკოვილი
ინსტიტუტი

საქართველი

სკლსის ესსუსი

სასოფლო საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარის სამუშაო კაბინეტის კარი მორიდებით შეაღეს ქალებმა. თავმჯდომარე ფეხზე წამოდგა.

— მობრძანდით!

ქალები ერთხანს ხმის ამოუღებლად იდგნენ, მერე უფრო გაბედულმა მარიამ კუსრაევამ დაიწყო:

— ქუქუნი, თავს შემოგველე, დაგვეხმარე, ლამის ავიყაროთ აქედან.

— რა ამბავია, რა გაგივირდათ ისეთი? — აკითხა თავმჯდომარემ.

— რა და, მერზობელი აღარ გვასვენებს, — ახლა თებრივი გიგოლაევამ განაგრძო ლაპარაკი, — წყალზე არ გვატარებს, ნებსას არ მოვკცებთ ჩემს მიწაზე გზა გაკელოთო, ჩვენ კი სხვა გზა არა გვაქვს. ჰოდა, აღარ ვიცით, რა წყალში ჩავცვივდეთ...

ქუქუნასთვის მათი ამბავი ახალი არ იყო, მაგრამ ის კი არ იცოდა, მერზობლების დაეამ უკვე სერიოზული ხასიათი რომ მიიღო.

— განცხადება დატოვებთ და დღესვე გაეარკვეთ საქმეს, ყველაფერს მოეაწესრიგებთ, — დაამიყდა თავმჯდომარემ ქალები და საქმეს ჩაუტდა.

ისევ გაიღო კარი, ნიკოლოზ გუსოევი შემოვიდა და მორიდებით მიმართა თავმჯდომარეს.

— ქუქუნი, მრცხენია, მაგრამ მტერი გზა არა მაქვს. ჩვენი სისხლხორცი ხარ და ამიტომ ვაგებდე მოსვლა. იქნებ, მთავრობა დამეხმაროს, როგორც შრავალშვილიანს... რა ვიცი, ველარ გაეართვი ოჯახს თავი და... — დაირცხვინა ნიკოლოზმა.

— შენი ოჯახის აე-კარგი კარგად ვიცით, იყო თქვენზე ლაპარაკი. დაგვხმარებთ. ახლა სათანადო საბუთებს ვაგვიფორმებთ და მეორე კვირას შემოიარე.

დაიმედებული და კმაყოფილი გლეხი შინ წაიდა.

ქუქუნი ელკინოვა ლენინგორის რაიონის წინაგარის სასოფლო საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარეა. როცა ქუქუნი ამ თანამდებობაზე აირჩიეს, ბევრმა ეჭვი გამოთქვა, რა უნდა გააკეთოს ქალმა და ისიც ასე ახალგაზრდადმო. მაგრამ ენერგიულმა მუსკავამ მალე გაფანტა ეჭვი, კარგად უნარი გამოამჟღავნა. მუშაობის დაწყებისთანავე ხალხის ინტერესების დაცვა გაიხანდა მთავარ საზრუნავად. შრომელთა არც ერთი განცხადება არ დატოვებია უუურაღდებოდ. მან

კარგად იცის, რომ ყოველი საჩივრის უკან ცოცხალი ადამიანი დგას და პასუხს ელის.

სასოფლო საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარეს მარტო განცხადებების განხილვა როდი ევალება. სოფელში საქმეს რა გამოიღვს, და ქუქუნის საზრუნავიც ის არის, რომ საბჭოში შემაჯალ სოფლებში მოუგვარებელი არ დარჩეს არც ერთი მტკიცეული საკითხი.

კიტრიულელები ჩიოდნენ, მალაზია არა გვაქვს და პირველი მოხმარების საგნების შესაყნად ხუთ-ექვს კილომეტრზე გვიხდება სიარული. ქუქუნმა რაიონის სამომხმარებლო კომპერაიაში დააყენა საკითხი და მალე კიტრიულეში სასოფლო მალაზია გაიხსნა. აქაურები ქუქუნის უმადლიან, ბიბლიოთეკა რომ აქვთ. მისი ინიციატივით მალაზია და ბიბლიოთეკა ორკოსანშიც გაიხსნა.

ენერგიული თავმჯდომარე დიდ უურაღდებს უთმობს სასოფლო საბჭოს დებუტატების მუშაობას, ამონარჩევლებთან მათ კავშირს, განაწესის შესრულებას. აღმასკომის სხდომებზე წინიარდ იხილავს სამედიცინო დაწესებულებების საქმიანობასთან დაკავშირებულ საკითხებს. წინაგრელებს

წინათ წმინდა წასვლა შორის უხდებოდათ, რაიონულ ცენტრში, ანდა კასის და გორის რაიონებში. ეს მდგომარეობა ძალიან აწუხებდა ხალხს. სათანადო ორგანიზების წინაშე დააყენა საკითხი და ახლა წინაყრულებს საკუთარი აფთიაქი აქვთ.

წინაგრელები დიდი ხანია სასმელო წყლის ნაკლებობას განიცდიდნენ. ეუფუნამ ეს ამბავი კარგად იცოდა. სასოფლო საბჭოს ერთ-ერთ სხდომაზე სოფლის წყლით მომარაგების შესახებ იმსჯელეს. დეპუტატებმა გადაწყვიტეს დაეჩქარებინათ სასმელო წყლის გამოყვანა. სამკონსტრუქტორულ გაეკვიმა თხრილები. სუნთა და კაჟკაჟა წყალმა იწყო დენა უბნებში. კიტრიულსა და ბაგებში ილიჩის ნათურები რომ აციოკობდა, ეს ეუფუნა ელკანოვას დამსახურებაც არის.

თავმჯდომარის თვალს არაფერი გამოეპარება. არც ის გამოპარება, რომ სასმელო ომის ინგლისი თევდორე ხურციესა და ომში დაღუპულის შვილდეს ლიზა ტუკაევის სახლები ენგრავდათ. სასოფლო საბჭოს დეპუტატების თაოსნობით მათ კონსტრუქციონერებმა საცხოვრებელი სახლები აუშენა.

ეუფუნას ინიციატივითა და დახმარებით მალე მოეწყობა შინამოსვლელთა სტენდი. 142 წინაგრელი ვაჟაკი დაეცა დიდი სამამულო ომის ფრონტზე. მათი დაეიწყება არავის შეუძლია. დაე წინაგრის ცენტრში, თვალსაჩინო ადგილზე მოთავსებული ფოტოსტენდი თანასოფლელებს მუდამ მოაგონებდეს გმირთა სასახელო საქმეებს!

სასოფლო საბჭოს თავმჯდომარე ეუფუნა ელკანოვა საზრხტო ოსეთის საოლქო საბჭოს დეპუტატოცაა. მოვალეობის უმწიკვლოდ შესრულებისათვის დაეილოდებულა საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა და საოლქო აღმასკომის საპატრო სიგალებით, ლენინის საიუბილეო მედლით, მგარამ მისთვის ეველაზე დიდი ჭილო მინც ხალხის სიყვარული და მისთვის სასახეობაა.

მ. გომიძე

სენი კუთი ქალაქი

საქართველოს

ის მოხუცი პაპა ორდანი და თავისთვის საქმიანობს. პატარა მოსა შეუფულო სოფელი — გეგანოკარი. დიდი რომ იყოს, ვეღას ვეღვა მისი გლეხური სიხარვე: ორდანი ბუნათუთი ვეღაზე მკაიანი კაცია. ვეღაზე კეილო, გამჭრიახი... ახე ფეკ რომს ონი ბოქუნა, ახლაც რომ მოხუცის გვადილი მოუფულო და უფრს უჯდებს: რადეას ლოცვათუი იფორებს პაპა, საქმი

ეს იყო მოყვრის პირველი შედეგად — ვეღასტეოსისინი. ახლა ის ხეშეი, ცნობილი ონი პოეტა ვორგი ბუნათუთი. ბუნათუთი, პოეტა, რომელი მშობლიურა ლიტერატურათან ერთად თანახად სცემს პატარს ქართულ მწერლობას. ცდლობს და იღწვის აზიარის ონი მკითხველი ქართული პოეტის მადლი: ახა, რა იყო ის აღფრთოვანება, რომლითაც ხარბათუღლის „მერანა“

ანობს და გულს ავიღებს — სიზღვრასათუი წარსოვანს. ხეშეს კარგად არ ცნის ქართული. მარც ჩამარცვლით მისდევს პაპის წამლებს: „ანც მოყვარება არ ცნებს, იგი თვისა მტრია...“ — ეგბ — ოხვარი უმატებს მოხუცი — ეინც მოყვარება არ ცნებს...

თარგმა, რომლითაც მკვებანს „განდეილი“ ახბანს, რომლითაც აკაის ლექსებს, ეყარს ლექსებს მიუსადაგა მშობლიურა ლექსი და მინც, ეს იყო დიდი საზადისი დიდა სპეისი. ახლა ის წლები უყანა მოტოვებულა:

ფურის, ძვების, პოვნის, შერჩევის, შე-
ჩერების მუშაბა...

ფურხელ უდიდობას! რეალიკაში, მის
სამუშაო მაგიდაზე უკვე დასაბმდად გამზა-
დებული ძეგს წყაჩა — უკვეაი „ავუბის-
ტუასიანი“, შიყურის გულითა და ხელით
თარგმნა.

აი, როგორ გამოეხატება ამ დიდებულ
საქმეს მწერალი და ფილოლოგიურ მეცნიე-
რებაში დოქტორი ნაფი წყაროთი: „წყარათზე
ხელთუთის თარგმანი და ფურხობ, რომ
ესა და დიდებული ნაშრომი ხელმოცებისა,
არსთავადისა პოეზია მეტად ძნელად ითარ-
გმნება სხვათა ენაზე, განსაკუთრებით ისურ
ენაზე, ვინაიდან ჩვენს ენას თითქმის არ გა-
აზნია არქაიზმები; მისეუ ნათარგმნ ტექსტს
შუასაფრულებობი კლორირტა (ენობრივი)
თითქმის ამის არავითარი საშუალება არ არ-
სებობს. ბესთათუი გამარჯვებული გამოვიდა
ასეუ განსაკუთრებულად ძნელ ტექსტთან
როსამბროლისს.

სხარულით აღენიშნავ, რომ შთარგმნელ-
მა წუნს დიდის მთელი მომზებულლობა
შუნარჩუნა უკვეა მაჭაფური ჩიობა, აღი-
ტერაცია, ფუქიზები სტილისტური ნიუან-
სები, — შთარგმნელმა ნათლად მიიტანს ის
სქოთველამდე...”

ეს ანა კოლეცის საამებლად წარმო-
ქმული სიტყვაბა. ესა შეხედვრდება ამ ერის
წარმომადგენლისა, რომელიუ ელოდა ქარ-
თიულ გენიასთან შეხედვრას. ამ მოღოდინ-
ში ის სქოთველს აბსოვს ედებოც: ხარტომ
ფლითის და იაკობ ხიზოიის შიგარ თარგმნი-
ლი თავები, აბსოვს შუხტარ შეკლობისა ში-
გრ შერადლებული მილიანი თარგმანი „ავუ-
ხისტუასიანისა“.

და მაინც (შეგმაროთი კვლავ პატივცემულ
წაფის), და მაინც!

„...ეიშორებო, ბესთათუმა გაყეთა დიდა
კულტურული საქმე, მისი თარგმანი დიდა
ხელოვნების უსწორდება...”

შთარგმნელი სიამოვნებით დავთანხმდა
და რამდენიმე სტროფა წავაკითხე — მაღა-
ლი შიგარით, დახალა შიგარით.

— იყო, ისურ ტონურ დღმეს აქვს სი-
ლაბურისკენ გადაბრა. ეს მოამბებდა. და
მაინც დახალ შიგარ ფურხობ ხშირად შიგარ-
თიული. მაღალი შიგარ ჰარტა ერთგვარად.

— პატივცემული გიორგი, როგორ და-
ლიეთ ის დამარკოლებანი, რომლებიც, ბე-
ნებრივია, აღმართებოდა თქვენს წინაშე?

გ ი ო რ გ ი ბ ე ს თ ა უ თ ი: ამ დაბარკო-
ლებებზე თქვენ უკვე გაქო ნაწილობრივი
წარმოდგენა. ძნელდებოდა გადამომეტანა

ძნელი კლორირტა, სასახლის კარ, უფოთი
დებულები... მიგრტა ზოგირით სტროვის
ჩაწვდომი, ტექსტოლოგური ამოხსნა.

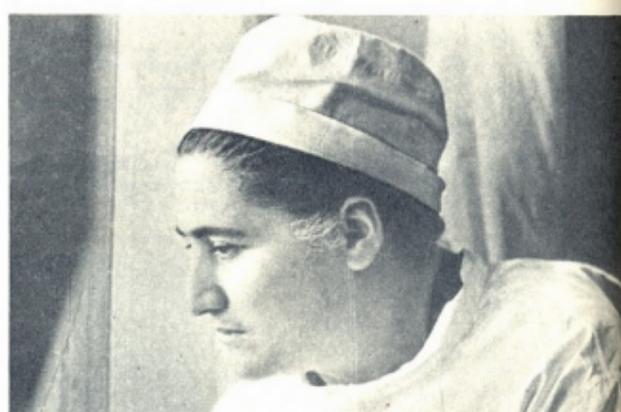
— და მაინც ამბობენ, თქვენ შესანიშნა-
ვად გაართობთ თავი ამ საქმელებს, ამბო-
ბენ, არ თქვენ გამარჯვებულთა გამოხედობით
ტექსტთან როსამბროლისს. როგორ შეს-
ძლებოთ ეს?

გ ი ო რ გ ი ბ ე ს თ ა უ თ ი: ამ წლების
მანძილზე მე შევადგენ საუკეთესო მეგობრი-
ბა: „ქაბოლის ცხოვრება“, ხელნაწისასაბა
„სიტყვის კონა“. მე შევავა ხარწიანად

მარჯველი — „ავუბისტუასიანის“ შედეგ წე-
ცუბობისფული თარგმანი არსულ ენაზე, მე
შეავად დიდებული მოაქებრე — „ავუბის-
ტუასიანის“ საბოლოოცხებული თარგმანი.

— და ხილის გარლეთი ტრადიციულ კო-
ნოსას, ტრადიციულს, მაგრამ მეტად საკი-
როს: რამ გყარასათ შეხედვრითა ამ დიდ
საქმეს, საქმეს, რომელსაც წლები შეადლიო?
გ ი ო რ გ ი ბ ე ს თ ა უ თ ი: შიგარანა,
უპირველეს უკოლისა, ჩემმა ვალმა შიშობლი-
ერის წინაშე: მენუარტებისა ჩემი ხატბი კარ-
თულ გენიასთან, მისი სიბრძნის საგანგურ-
თან.

— და კიდევ?
გ ი ო რ გ ი ბ ე ს თ ა უ თ ი: და კიდევ
ბესუ, ვესუ, უპირველეს უკოლისა: განმე-
ტკიცებინა ჩვენი მოყვრობა.

შესანიშნავი გული

— თქვენ აუცილებლად უნდა ნახოთ კრი-
ტიკურ თედაშუალი, აუცილებლად! ცხინვა-
ლიელ ქალებზე დაწერათ რამე და ქისტიკურ
თედაშუალებს ვერდი აუაროთ!.. ეს შურ-
ლებელია.

ოღმის შთავრა პედიატრის კახიკეტადან
კო ტელფურონს ზარს არავე ცხინვანებდა.
აღბო, სოფლებშია წასული, — მიობრეს.

და მაინც: „უნდა ნახოთ“.

— ბოლოსდაბოლოს, — ვიქვი წემების, —
გავალ ქალკში, შევაჩერებ რომელიმე ქალს,
დედას, და ვიხივ შიამბის შთავრა პედიატ-

რის შესახებ. ეს არც თუ ისე იროგინადუ-
რია, მაგრამ მაინც... „ინტერესუ, რომელიუ
არ შედეა“.

— თქვენ ხეშრობთ. მაგრამ ასეუ რომ მი-
ციქყო, მეარწმუნეთ, არ გამოხედვრითი, — ში-
ობას საოღლო ვაჭოთის თანაშრომელმა ლი-
ზა ვალიევამ. — შეაჩერეთ თუნდაც ასა
ბავშვითი ქალი. უკვლას ექნება რამე სო-
პქული, აუცილებლად კარგი საოქმელი.

— ქალბატონო ლიზა, დავიწყოთ თუნდაც
თქვენგან.

— სამოქმედო... ჩემს გოგონას მოლოცვ-
 ნედა და ახლა სიცხად...
 — ეს აუ შუადღისას, ზომ?
 — თქვენ საღამო იყო?
 — ვაი, და თქვენ ვაგანდენად ვსაქო-
 რისას ერთდერთი აღმართი. მხსენად, რომ-
 — ერთი იმდენიან სიტყვა დიდის ვუ-
 ლისთვის ძვირად ღირდა. თუმცა ეს აღმარ-
 ის სახედოდ არავინადა აღებს, არამოდენ,
 ამათარ შემხედვისა

— კარგად გცნობიათ ქალებთან ქრის-
 ტინე.
 — და თქვენ ასე გვიან, დამით არ დავრ-
 დებ მის წყურხელს. წაბველი, წაბველი კი
 არა, ვაქცილი ვულაშვილები. წაბვედა
 და ქარს ქრთა...

— არა, თოვდა, თოქვის ქარსეჟი აუ.
 — ქალებთან ქრისტიან წამოგვყავი, დაუ-
 ზაფხულს, სასწრაფოდ.
 — აქ კი ცდებით, არ წამოხმოლთა.
 — წამოხმადგენლია

— სხვა დასწერო. წერილი მაინც დაუ-
 ტრე... ვაიციხისას დამაკურნა, მიღად გა-
 თიხილდა. სოფელში წაუვათი ავადმარ-
 თის ბატონებს. დაბრუნების ჩემს ბარათი
 წყურხელს. შეაწუხდი. დამხრად ზღუდეს
 ვუბრძობდი. იმ ზღუდეს, შეიღო რომ განს-
 ურჩა...

— აღბედილი ქალი
 — მართლაც აღბედილი... მგვრამ თქვენ
 მანც არ მოხარობი, საღამო იყო ამ ამავე...
 — ვიცო სავუარია გამოკიდობით. ჩემს
 ქალაქში ზომ ბევრი მგებლებმა ასეთი საცუ-
 რი, კეთილშობილი ბავშვთა ექიმო. შემხედ-
 ვები მათი პრაქტიკად ტუბერკულოზით
 ჰყვანდნ ერთმანეთს. მათაც ზომ ერთი დიდი
 მსაგებდა ატარებენ — მსაგებდა პატარა
 პაციენტებს სივარულესა, მათი სიცოცხ-
 ლის სივარულესა. ისინიც ასევე დაუბო-
 ვნებლად მიღიან ჩვენიან, იტრებთან პატარა
 ბუღლებთან, მაქვსთან... მერე მიღიან თოვლსა
 და წაშობი, ჩვენ კი დამწუხებულებს
 ვტოვებენ. აი, საღამო ვიცო თქვენა მოხარ-
 იბ ბედობარის ამბავი.

— მგვრამ, თქვენ ვუღებთ ამბავი არ
 იყოთ. ანდა, საღამო ვიცოებნებოთ თქვენთან,
 თბილისში, მგებს ზოგობარაში სახელობო.
 აქ კი, მიხეძთ, ზოგობარა... ექიმაც ზღუდეს
 მგებს. ერთხელ ასეთი „შეხვედრა“ კონადა
 ძვირად დავინდა ქრისტიანე თეოლოგულს.
 მისი სოფელში მიხედვით მანქანით. გზა
 დაწამპირა ვეღარ დაიწარა მანქანა... მძღოლი
 ხალხობის სოფელში წავიდა თვითი კა-
 ბლის მოთვალვით. დარჩა ექიმო მანქანაში,
 მარტოვანბარტო, დამით, ზედადა, როგორ
 მოაღებენ მანქანის მგებლები...
 ქრისტიანე გზაში დაჩინებლია — და მოე-
 ლო სოფლის კაცები ჩამოშეუდგინა. ასე შე-
 ვარო იყო უვედვან, დღესა და პატარას, კაც-
 სა და ქალს.

ესევე იტყობათ, რომელიც ვერ შევად.
 მაინც ვუვად და წარბოვლს წინ დაუბრუნე.
 ვამბობოდა, ქალაქის საავადმყოფოდან ვა-
 მებნობა.

საქართველოს დამსახურებულ ექიმო,

წამრთველობის დაცვის ფრიადისანი —
 ქრისტიანე თეოლოგული. თბილისის სამედი-
 ცინო ინსტიტუტის დამთავრების დიპლომი
 შეიღად 1911 წლისათვის დღეს ჩააბარებს 22 იან-
 ვარს, 1911 წლის 22 იანვს. იმ დღიდან შეუ-
 დავა ცხოვრების გზას თავის ცხოვრებაში.
 იმა აუ და ეს გზაც იმის დღეს ატარებდა...
 მას შემდეგ 30 წელი ვაივდა. ამ წლებში
 ექიმო უმადრესი გამოკიდობდა დაუბრუნ-
 ებრებლად მოსკოვში მოვლდა მოსმენების წა-
 ციხება სამხრეთ რუსეთს ბავშვთა სამართ-
 ელობის მანქანებლების შესახებ. სოციალი-
 ტურთა შრომის სამსჯის ვმართ, ავადმყოფის
 სპრანსკო მტვად დაიწერეს და ამ მოსმე-
 ნებით. მან ჯობილურე შრომას სამხრეთ რუს-
 ეთ. და მოსმენებელს ურჩია მოზოგადობის
 სახით წარტანება თაყვის შრომა, რადგან
 იგი მოხავლ თათბებს დასქირბებლია.

1922 წლის მარტში, ქაშაბდობის და-
 ცვის მუშეთა საკავშირო პრეზიუმე, რომე-
 ლიც ბავშვთა ინტელექტუალ სწელებებთან
 ბრძოლის საკითხებს განიხილავდა. ავადმყო-
 ფის სტრუქტურ, მედიკარაში სამხრეთული
 განაწილების ინსტიტუტის, დაიბრტვება თე-
 დაშეჯილის მომხმენებო.

შეკვენიბის მივიდა იგი ქრისტიანთან
 და უამბო, თუ რა განსაუბრებულად შე-
 ვარს თბილისი — 1916 წელს სწორად თბი-
 ლისში დაიწყო ჩემი მოღვაწეობა, ვანიშნო-
 ნის ექიმადი. მერე კარგა ხანს ეკიხებოდა
 პედიატრის მის საქმიანობაზე. შემდეგ პლე-
 მბაში ურჩადებდა მოსკოვში ერთგობი-
 ლეს ან, საქართველოს მოთავთადან ჩა-
 მოვიდა ექიმო ქალს, რომელიც 30 წელია
 რუსეთისას განიჭროს თაყვის უვედა ბავშვ-
 — მაინც 28 თაის ბავშვი შეავდა. — ღი-
 მლითი უმადებს ექიმო.

— დღეს?
 — დღეს — მეს თბის. და აქამდე ვერ მო-
 ვებრტვი უვედა მოვარის წახვა, ვანიჭე.
 იყო. ქარს ტრანსპორტო, გზა, მთა... შრომ-
 ლებს თუ არ გაუჭირდათ, საექიმო ბუნქტიც
 მოუღიან. თუმცა, დებრთმა ნუ შეუჭირათ.
 დღესდღეობით 30 თაის ბავშვი ვაყარებ მო-
 მწელებო.

— ქალებთან ქრისტიანე. იქნებ რომელი-
 მე ესაზღვრე ვაივამით თქვენს პრაქტიკად...
 — უვედა შეხვედრა თაყვისად და უბო-
 ლდა. ერთმანეთის მსაგებ. მაინც ერთს გი-
 ამბობთ, რომელმაც შეიღად ამაღლებო.

ლენინგრადის რაიონის სოფელ ტუანაშა-
 ბისკი ვიუჯ ახლად. ბავშვებს უწინაყვადი. 120
 წელს მოხუცი ქალი მივიდა და მოხრია —
 კერა ექიმის ხელი არ ვიცო რა არის. ახლა
 კი მივინა შენ განიჭრო. ჩემთან ერთად
 სხვებაც იყვენ. მაინცდამაინც მე ამბობი-
 რა. ჩემთან მოვიდა ზომ არ შემატეო. ბავ-
 შებთან ერთად მოხუციები რომ მოუვარს?
 ძალიან მოუვარს, მოდა, მეც ვანიჭე. ვუღს
 მოყვანებ. შესანიშნავი სოფელი იყო.

— ექიმო, თქვენც შესანიშნავი ვული
 გავით — დღი, დამთავრის რომელიც თქვე-
 ნი ხელი. მე შეტყობი. ამო ამინი ახლაც
 დაშრადია. მინდა გაიხილო...

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადე-
 მის სამხრეთ რუსეთის სამედიცინო-კვლევით
 ინსტიტუტში ვმოხლებო. აი, ეს მანდილო-
 ნი — ისტორიულ მეცნიერებათა კანდიდა-
 ტი, ენოგრაფი ზინს ვაგლოზი, ვაიცი, მიღედ
 ჩემი მეცნიერი ვახვება. ჩვენ არსადეც არ
 ვაყავი ამ პატარა თბილისში. და მაინც, იგი
 ჩამყვებ ხელს, შემხედვება მოსკოვად სწე-
 ლით მოყლად საუცენების მოლოცვლებსა
 და მომხმებლად საქართველო. ამ გზაზე წა-
 ხადმისმული მოივიდა რუსეთს ცენს მთავ-
 რებენ და მღერაან აღმანა ტრილობებზე.
 „ოთხმეტე იარა — ვით ერთი იარა“. მამის
 ზურგს ჩამედებლად პატარა მიქვებს ეს ცრე-
 ლი ჩამსდებო—იმდენად დღიანა ძადა მიხედ-
 რისა... ცხოვედებდა მხარბული შემხედვებ-
 ლი ეშვებთან ქალსებლებს, ჩათა მარტო-
 მისი შეხედვნი. ის, ვინც პრაქტიკა მოიხედა
 პატარაბლს, მისვან სარტყარე ჰქვებდ მთ-
 ილებს.

ისი პატარაბლ... საქარწილო რიტუდითა
 დღი ცალკში... საჭარბული უნიჭილესი:
 მამის რაბაში, „პატარა“ სამხრეთ შემოვარ-
 ცერას, აყოცა ქაქვის და ტუანაშაბული თაყვი-
 ნის სიკ სუფას — ექვრის მფარველს. ქმარის
 რაბაში მიხედვას ამსხვე გამოცრებდა და
 შესწავლავს აყვას — შეთარბის, შეთარბობის
 ახალი სილა. მერე იქვე კერასთან პატარა
 ბიჭს დაუსვამდა მუხლები — ვაიციხისას
 და ნაყოფობის სიმბოლოდ. ვაიციხის ხანი.
 პატარაბული ვახსნის სიყვარს და სახე-
 რებს მართლმად ახალ ნათესავებს, თავის წა-
 ხედვას, სავუარია ბულით მოქმედებს გამო-
 ტიხილს, შეთარბის, იღონედ ისე, რომ თაყ-
 ვის ვამართავს აუც ვაიციხისად უფრო-
 სებს. ვაიციხისა ინტარტობდა და არ, ისიც
 ბოივლში ვაით შობილი. იღონედ, საწეშიოდ
 „კახლვანენს“ ღლივანენს. კახლვანენი თე-
 ლისშია, ამ დღეს მიღედ სოფელში დასახე-
 ლით ვაიციხის დღესამწაულს იტყენ. და
 ვაიციხის ვინაწარს აუც ჩამოხმობილად წა-
 სობანში სასტუმროს. ასეთი წესი. ესევე წე-
 ნია, რომ მამა პატარას არ ეტყობდა. ვარც-
 წევე სიმაქცეში მიხედვას სურფათ — აქე-
 დულედ თოვლას თბილისი ჩამოიკეთვის ბავ-
 შეში. მოივლდათავის ეს აუცილებელი...

— ვარც ამისა, — მიხიბის ჩემი მეგუ-
 რი, — დღი პატარაბული რაბაში სი-
 კეთარა შეიღის გამოჩენვა დანაშაულიც
 იყო.

ზინა განსაუბრებულად ენოლოგიაში სა-
 უბრობს ასეთი რაბებზე. მისი სადოქტორო
 თეზის ასეთი ყოფილა: „რუსის ნათესავის
 გავრცელებათა სტრუქტურა“. დღი რაბის
 ვაღმობნაშებო. პატარაბლ... 1967 წელს,
 მოსკოვში, ენოგრაფიას და ანთროპოლოგ-
 იას საერთაშორისო კონგრესზე ცხოველად ინ-
 ტერესითი შეხედვნი ენოგრაფიე ექიმის მო-
 სენებას ისურვ ავადებე (მომხავე). კონგრე-

სასაჯის ეს იყო მოულოდნელი სიახლე: თურმე შორეულ კავკასიაში, აღმათა შთამომავალი — ოსები დიდძალითავე მშობაში — „რადღიში“ აერთიანებენ რამდენიმე სხვადასხვა ევარს. ეს ევარები ერთმანეთთან შეხვედრისას ამბობენ: შენ ჩემი რაღად ხარო.

— ასეთ ევარებს შორის ქალის თხოვაფობილებას ძალიან ერიდებოდნენ. — უმატებს ზინა.

იმ გზებზე, სადაც ჩვენ შეგზურს დაეჯვარა, ქალები თითოსტარის ტრიალითი ნეშურებთან წისქვილში, შეზობლობაში, ერთმანეთში, ისინი ხარშავენ მუხის ქერქს და შავად დეხავენ საყურათი ხელით მიქსივილ მაუღს. ეველა ოქანიდან გამოდის ისტური საქმევა დაზვის ხმა: ეველა ოქანს გაუჭებს ბარბარულე შავი თუ კავისფერი, აღილფარი და აღმულისფერი სარბოები. ომი ქალს ნახელავე მას ოქანში, კელღებზე, სოხარიათი კრტილ ფარდავები უღლია. დარბებებს სამა-გობინადეც ეს ფარდავები უფენიათ. ესეც ქალს ნახელავე. შამაკელებს თფირი, თიფურისი ბერკეველები ცეკაი. ესეც ქალს ნახელავე. ამიტომაც სიყვარულს ასეთ დიდ პატივს იქ ქალებს. ქალი რომ ჩავლის, ნიხასზე სათაპირად ჩამოქალია თავაკელები კი ფეხზე დგობენ უსებეჯვოდ, ბოლო ცხენისთან ჩამოქვედებენ. ამიტომ არ ეშინია ქალს შორეულ გზებზეც შარბოშარბოც წასვლა.

— ზომ ასე უღონოა ქალისადმი პატივისცემა, მაგრამ მამა 10-12 წლის ბავშვს მამაც „არბოვს“ დიდს. ახლა მოდიოდნენ მამა

კანტრლობს ვაგის აღზრდას; დაშავებს ტავში, შინდობში, სათაში, საქონელში, დაშავებს სინდობად, სამუშაოდ, სეჩირიოდ. ვაგი მისდევს მამას ნიხასზე — სათაპირად და ფეხზედამდგარი უბმენს უფროსთა სიხარულს. ილიცებს ამ სკოლიდან ვიციებენ. წეს-ჩვეულებებს. უბმენს ლიქებსა და სინდობებს. და, ჩაც მთავარია, ბავშვი აქედანვე იციანებს მოწინებულ პატივისცემას უფროსებისადმი. „უფროსისა და საყურათი მამასადმი პატივისცემის ჩანერგვა — ეს ერთადერთი პირველადწებებითი აღზრდა ისებნია.“ — აღნიშნავდა ერთი უცხოელი მკვლევარი.

— ჩვენს ხალხზე ბევრი მკვლევარი წერდა, — უწინშავს ზინა გაკლითი, — მაგრამ ჩემთვის მათ შორის უპირველესს დიდებულ პოეტად კობია ზეთთაგია. იცნობს მისი თეორიებულ წერტილებს? მე უშეშლია მოგაწოდოთ ისინი, ანდა ტომი მივითხოვთ. ასე, ჩად გვიყობს, ვაჟაც ზომ აქვეანებდა ასეთ წარბეჭედს..

კობია და ვაჟა — სათავანებელი მთის წყნარ თივისი ტრისა. მთის სიბოთი და მთის სიმაკარიო.

მთა ლილია, იღებს შეგობრად მისულს უღებს კარს.

მთა მკაცრია, უწავლოდ მკაცრი მტერთან, გაიქცეობს, მოღალატესთან. ამ სიწყარის კლდეები დღესაც ახსოვი ისტომი. „აღლეთის კლდეები“ მკვია. მკვია დავუბოლო ვიზობს უტრებს. მაგრამ ჩვენ შეგზურს მტკიცე ნახიჭი მივაუვარ იქით. ევარის გა-

ვიდეულს, ხალხის მოღალატეს სწორად ასეთი სკადილო ეტების: ავი „აღლეთი კლდეები“ ასევე და იქიდან უფსკრულში „უღებზე“.

— შიხარ, როდისაა ამ „უცხერ“ უღებზე შეკრებილი ომი ბედნიერი?

— რომესაც სტუმარს იღებს. იგი არასოდეს მკითხავს სტუმარს, როდის მიხარანდებო. სტუმარს შეუძლია იყოს იმდენ ხანს, რამდენსაც მოინებებს. და მოელი ეს მათ ოქანის უფროსნი მისდა შემაქვეყნად გავუჩნია დურაოს. როცა, სტუმარი წაბრძანების ინებებს, მასანძელი თავად შეუაჯყავს ცხენს, მაგრამ თავს ჭიშკრისკენ არიდებდა — სტუმარი, არ გვიგონოს შენ წასვლა მიხაროდნოს!

— კიდევ როდის იყო მოიელი ომი ბედნიერი?

— როცა გზაზე ვასულს, მთავრეულად მივდიოდა ვასტორი — წმინდა ვირარა, როცა მის საშავლს, მის ყანებს მოწვეულ თვლილი გადმოხედოდა „ვაკოლა“ — წმ. ოლია, რომლის სახელსაც ეტარება წაბრძანებული კლდე ლიქების მჭელი ისტური დევაჟების; როცა ლიხივრად ეცეკოდა ნაყოფიერებისა და ვაგინობის გაძებვითი „ფარა მტარა“. როცა მამ-მარამი — წმინდა მარამ — კლდეს აფარებდა მის ოქანს; როცა „უღლევარა“ — ლიქებსა საქონლისა იცავდა და აზრადღებდა მის პირუტყვის; როცა მჭელთა ბატონი — ტუტორი მიიღებდა მის მსხვერპლ-შეწირაკს და შეწირულებდა მის ცხენს; როცა დურათი ნადირობისა — აფსატი ხელდუიკლითანად დააბრუნებდა სახლში.

— ასე შეზობრა მხოლოდური წარმართული ლეუაგები მისი ტელეგურ ბრძანებს. შეზობრა, შეწირვა და შეეფარა ახალ ქრისტიანულ წმინდანებს.

და ზემო შეგზური ხნის მუდგარი ოთახის საყმსელს, თოქის ამ სატკელით გავეჯავრდებოდნებო.

— ამ მხრეც მეტად საინტერესოა „ეკოპია“, თუ ვაგს მუხი დაეცეკოდა. ომი არ დიტირებდა მიცეკვლებს. „ვაკოლა“ — წმინდა ელია — გაბედნიერა და სატარად იმას ვამარბობს: „მეხადკებებს წარეს დაატკაუშაღენ და დაუბოღენ. ამ რიტულებს „ეკოპია“ მკვია. და, იქნებ, სწორედ ცოთანაა ის წარმატებული დევატები — ქრისტიანულ წმინდა ელიის მოვარებად? — ასეთია ზინა გაკლითის ვარაუდი.

კიდევ ბევრი არა შიხარა, ამბობს და მამა-ბო, მოგონოს თავისი საყურათული ქართველი მსარქულებლები, შესანიშნავი წველი: არიდურსტორის ვირარე ჩიგია და ვერა ბარდაველია.

და მისი შაკარა ოთახის დიდი საყურათული ვასბულს, მტკარა, რა ჩვეულებრივად ეხდებოდნენ ცხენებზე და ამ ქალს. მიწოდდა, ვამტერებინა ყოველი მთავარი და შეეცქა: შეხედეთ, ზინა გაკლითი მამ იყოს, რას მდგობდა შენი ვული წინაა, რა გტოვებდა და რა განაზრდა წინათ, საუწყებებს წინათ. მან იყოს, რა იყო შენთვის სავა — შეფარული შენი ჩაქობილი კერისა!

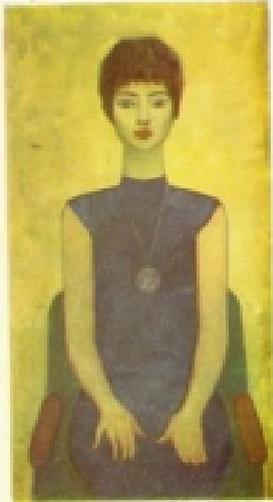
ქრონი
ჩინა
ჩინური

ფოტო
დ. ნაკრავაძის

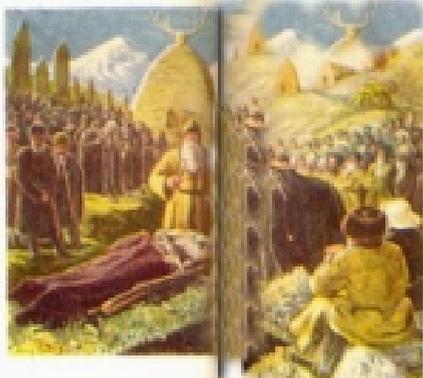

მადონა
მადონა
მადონა

ფოტო
ს. კობახიძე

Գ. Գրիգորյան - Կին

Գ. Գրիգորյան - Կին

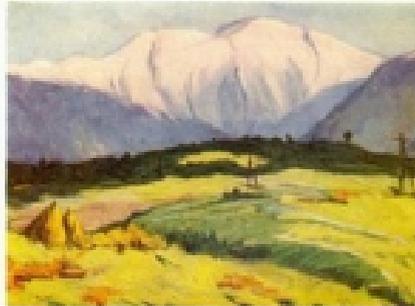
Գ. Գրիգորյան - Կին

Գ. Գրիգորյան - Կին

Գ. Գրիգորյան - Կին

Գ. Գրիգորյան - Կին

—"მეტი გვიჩვენებს ახალ-ბუნების სიბრძნის
სიბრძნის სიბრძნის"

—"ახალი სიბრძნის სიბრძნის სიბრძნის"

—"მეტი სიბრძნის სიბრძნის სიბრძნის"

საქართველოს საქართველოს

გუგუნი

ლამაზი ჩითის ფარდა სათუფად გაღასწია და დანჯარაში გაიხედა. სახეზე სინათლე შემოადგა. ცინცხალი დილა გათენებულყოფილ. აღმასიეთ ბრჭყვია-ლებდა მზის სხივებით მოფრქვეული დედამიწა. ჩრდილიანებში თოვლი იდო. თოვლმა ის ბედგუგუნართი დღე დაუგვიანა თვალწინ, როცა სამი შეიღის დედას და ჯერ კიდევ ახალგაზრდა ქალს ხელიდან გამოეცალა ოჯახის ბურჯი, მისი გზის გამკვალავი და ცხოვრების თანამგზავრი, სიფლის თავაკვი ეფიშ პლიცე.

1932 წელი იყო მაშინ. უფრო პლიცევი, მაღალმთიან ოსურ სოფელ რიკში კოლმეურნეობის დაარსების ინიციატორი და მისი თავმჯდომარე, საბაზო პარტიული უკრედიის მდივანი, თოვლის ზეგმა დაიტანა და ცოლ-მეოღს საკაცით მიჰგვარეს შინ. სამუდამოდ დადუმდა 1918 წლიდან პარტიის ჩრდილი, სამოქალაქო ომის მონაწილე, სახლის საქეზე გადგებულ ვაკაცად, დადუმდა მაშინ, როცა სიფელში ჯერ კიდევ მიმდინარეობდა კლასობრივი ბრძოლა.

გატეხებულ სახით იფა ახლადგატეხილ საფლავთან მართა და უხმოდ და უკრებლოდ ტიროდა. სახე მაშინ შეუტკვდა, მისმა ნაცრისფერმა თვალებმა ცქცქლი მაშინ დააკვეთეს, როცა უკრი მოქალა ვილაცის ბორჯტ ჭირქილს:

ღრმად ჩაიბარებე მიწაში, თორემ ამოტყდება და მეორე კოლმეურნეობას დაიარსებოს.

ეს გამოწვევა იყო. გააფთრებულმა

ქალმა შეუღლის სახლავზე ფიცი დასდო: მტრებს არ გავასარებო, შენს დანეტებულ საქმეს ჩვენ გავაგრძელებო.

დაკრალა ქმარი და ფეხვად იქცა მართა პლიცეა, სოფელ რიკის ერთ-ერთი პირველი კოლმეურნე ქალი — მწველავი, 1928 წლიდან პარტიის წევრი და ტერიტორიული პარტიული ორგანიზაციის მდივანი (აღწერ იგი ახფელში ქალთა შორისაც მუშაობდა და ორი წელი რიკის სასოფლო სამუშაო აღმასკომის თავმჯდომარეც იყო). უფრო მტკიცედ ჩაუდგა ქალი სათაგუნე სოფლის კომუნისტებს და უპარტიო აქტებს, რასმავდა მათ სამუშაო ხელისუფლებისადმი მტრულად გაბწყობილი ელემენტების წინააღმდეგ სამბძოლველად. კოლმეურნეობაში კი იმდენ რტეს წველიდა, რამდენსაც დანარჩენი სამი მწველავი ერთად.

...1936 წელი. საქართველოში სამუშაო ხელისუფლების დამყარების 15 წლისთავი აღინიშნებოდა. პარტიისა და მთავრობის ხელმძღვანელებმა კრებულში სამუშაო საქართველოს მშრომელთა დელეგაცია მიიღეს. დელეგაციის შემადგენლობაში მართა პლიცეც იყო. მან სიტყვა ითხოვა. ტრიბუნასთან წულში გამართული მივიდა. შინაგან მღელვარებას მისი ლოყებისათვის ცქცქლი წყაიგდებინა, უცნაურად უელავდა ნაცრისფერი თვალები. აღაპარაკა მკვეთრი, მტკეპარე ხმით. ჰვეყნის მესვეურებს თავები საქმიანობის ანგარიში ჩააპარა და უკეთესი მუშაობა აღუთქვა.

ერთი შეხედვით, ოსებსაც ჰყოლიათ

თავისი დოლორეს იმარურით...
ხუმრა ვილაცამ სიყვარულით.

— თურმე დიდი სიხარულიც წაუღონ დაფს ადამიანს გონებას... იტრებდა შემდეგ მართა პლიცეა. — ასე მომივიდა სწორედ მაშინ, როცა სტალინმა ოქრის საათით დამასარკურა, კალინინმა კი მკერდზე შრომის წითელი დროშის ორდენი დამაბნია.

შინ დამრუნებულ ქალს სისარული შეხედვით თანასოფელები — მართამ ასახელა ისინი, საქვეყნოდ გაიტანა მთის პატარა სოფლის სახელი. და როცა, 1938 წელს, საკართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს არჩევნებისათვის მზადება მიმდინარეობდა, როცელმა მშრომლებმა მოილაპარაკეს და დელეგატობის თავიანთი კანდიდატად მართა პლიცეა დაასახელეს. მაღე კოლმეურნეობის ხელმძღვანელობაც მას ჩააბარეს.

სინედევებს არ შეუშინდა ისედაც ფსიანი და უნარბანი, შრომაში გამოეყენებულ ქალი. დილიდან გვიან ღამემდეგ ცნებით თუ ფხვით დაქორდა აღმა-დაღმა, ყველგან ასწრებდა მისულის, მის გამჭრიახ თვალებს არაფერი ეპარებოდა, თავდადებული შრომის პირად მიაგლითს ურეგებდა თანასოფელებს. წყაროსთავადივით წამოვიდა საზოგადოებრივი შეერნობა. მალე კოლმეურნეობაში რესპუბლიკური გარდაამავლი წითელი დროშა ჩაიტანეს. მერე კარგა ხანს ინარჩუნებდნენ ამ დროშას როცელი კოლმეურნეები.

მართა პლიცეა — საკართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის წევრი, მართა პლიცეა — საქართველოს პარტიის ყრილობათა დელეგატი, მართა პლიცეა — საკოლმეურნეო წარმუხის განრიცხვის ორგანიზატორი — კითხულბონდნე მშრომელები რესპუბლიკური თუ საოლქო გაზოფების ფურცლებზე და გულში ოლყადნენ ამ კარგი ქალის გამჩენს.

...როცა რადიომ ჰვეყნას აუწვა სამუშაო კავშირზე ფაშისტური გვიანის ყანაღერი თავდასხმის ამბავი, მართა პლიცეა დაუყოვნებლივ მიღო გადაწყვეტილება — მოსკოვს აფრინა დედაშმა — ნება დამრთეთ მოქმედ არ-მიაში წავიდეთ. უარი მიიღო: ზურგმა არანალები გვირგვინა კარგი მტრბობელი. რაღა ეთქმოდამ ცქცქლი მოიყავა და და სხვესაც მოუკიდა: არიტა ას ხელი-გამიბოთ. ხომ იცით, დღეიდან

ზურგი ფრონტისთვის შრომობს. მებრძოლებს საჭურჭელი, სურსათი და ტანსაცმელი ხეირდებათ... და მითის ამ პატარა სოფლიდანაც დაიძრა ფრონტისაკენ სურსათითა და თბილი ტანსაცმელით, ათასნაირი საჩუქრებით დატვირთული მანქანები. მერე ის იყო, მატრის წემოჭრის საფრთხე დაგმურკა საქართველოს. პარტიზანული რაზმის კომისრად დანიშნული მართა პლიგვა თავისი რაზმით რაკის გადასასვლელში ჩადგა გუშაგად. მისი ნებართვის გარეშე არავის შეეძლო გადასასვლელით სარგებლობა.

— ამბობს მართა, საკუთარი შეილებისთვისაც შეშინაბნებთ ცოტა რაჰ, თორემ შიმშილით დაეცებოყვიანო, — უთხრა ერთ დღეს ნაწილის მეთაურმა.

— როგორღე ვაგობტანთ თავს. გავიმარჯვებთ და ყველა გადაგარჩებით, მათ შორის მეც და ჩემი შვილებიც. თუ დამარცხდება გვიჭირია, მაშინ ერთ დღესაც წიციცხლიაო.

გავიმარჯვებთ!
ფრონტისა და ზურგის მებრძოლთა ერთიანობამ, მართა პლიგვასა და მილონიონით მისთანა ქალისა და კაცის პატრიოტიკულმა შეზარათებამ იხსნა ჩვენი ქვეყანა დამონებისაგან.

...1955 წლამდე ედგა სათავეში მართა პლიგვა რაკის კოლმეურნობას. მან დახმულსაც შეერჩა ურვეული სიმტკიცე, არაქალური ძალა და გამჭირიანობა.

...ახლა მართა პლიგვა პერსონალური პენსიონარია. სამშობლოს წინაშე ვალმოხდელი, სამი დასახლებული შეილის დედა ცხინვალში ცხოვრობს, პატარა და მყუდრო სასოფლი. მის ფანჯრებს ღამეში ფერადი ჩითის ფარდები ამწვანებს. იგი 75 წლისაა, მაგრამ ამაჟღად გამართული დადის, არც ლოყები დასტკნობია და არც ნაცრისფერ თვალებში ჩაჭრილობა ანალგაზრდული ცვეხლი. დილით ფანჯარასთან მიდგება, ფრდებს გადასწევს და სიყვარულით გაჰყურებს შობლიურ ისეთის მთასა და ბარს, რომლის აღორძინებამ მისაც უღვსა წილი.

მ. კალანდიაძე

მთავარი საკუთარი მთავარია

სხდომითა დარბაზი ხალხს ვერ იტყვოდა. აქ იყვნენ პარტიის სამხრეთ ოსეთის საოლქო კომიტეტის, საოლქო სამბჭოს აღმასკომის, ქალაქის ორგანიზაციებისა და დაწესებულებების წარმომადგენლები. მათ შორის იყო ტან-მორჩილი, გამბადარი ქალი. იგი თავბაღუნული იჯდა და ფიქრს მიაყვამოდა. ტრიბუნაზე ორატორები ერთმანეთს ცვლიდნენ. ლაპარაკობდნენ თამარ სახაგოვას კარგ ადამიანობაზე, მის თავდადებაზე შრომაზე, მის დამამაზებელზე ოლქის წინაშე. თამარი კი იჯდა და თითქოს შორიდან ესმოდა ხალხის საუბარს.

— დიდა თამარ სახაგოვას დამაზებურება ჩვენი ოლქის მშრომელთა წინაშე, ბევრი ვიფიქრეთ მის დაფასებაზე და იმ დასკვნამდე მივედი, რომ მისი სახელი საუბრამოდ შევიტანოთ სამხრეთ ოსეთის საოლქო სამბჭოს საპატიო წიგნში.

დარბაზი მოწონებით შეხვდა ამ გადაწყვეტილებას. შემდეგ თამარს მისცეს სიტყვა.

— მე ყველაფერს ისე ვაკეთებდი, როგორც ამას გული მყარანობდა, და თუ ჩემი შრომით თანამემამულეთა მადლობა დაგვიმაზურებ, შეტვი არაფერი მინდა. მე ბედნიერი ვარ...

იგროვდა ტანში...
... ობოლი ქალიშვილი ტოლ-სწორებში დიდი ინერგიით და სერიოზულობით გამოიჩინოვდა. 1929 წელს წარმატებით დამთავრა თბილისის სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტი და სხვაგან წასვლა არც უფიქრა. მშობლიურ ისეთს სტრადბოდა საკუთარი კადრები და აქ უნდა დაბრუნებულიყო. კოლექტივისაციის პირველი წლები...

იმ დროს გლეხს ყველაფერი როდესაც მოხდა. მიწის ნაკვეთს სიცოცხლე ვით ებღაუბებოდა. სახალხს ეტყობოდა, რომელი უკრებდა. დიდ წინააღმდეგობებს აწყდებდნენ ახალი ცხოვრების შემოქმედნი. ანელად იციდებდა ფეხს კოლექტივისაცია. კულაკები და შეძლებული გლეხობა მის მტრებად გამოდიოდნენ. ზოგჯერ თავიანთ მზარევეს გადაჰყავდათ წერა-კითხვის უკოდინარი გლეხი. განსაკუთრებით ქალებს სურროდათ კულაკების მონაჩამბა. საჭირო იყო მათთან მოთმინებით მუშაობა. ეს საქმე ქალთა სამბჭოებს დაევაღამათ დიდი როლი შესარულეს თავის დროზე, რომ ჩამორჩენილი, უწიგნური ისი ქალი განთავისუფლებულიყო წარსულის ტყვეობისაგან, გამოსულიყო სოციალისმის მშენებლობის ფართო გზაზე.

იმ წლებში დიდ და ნაყოფიერ მუშაობას ეწეოდა ცხინვალის მეცხოველეობის სამბჭოთა მეურნეობის ანალგაზრდა დირექტორი თამარ სახაგოვა. სადა არ ნახავდით მას. ყველაფერი თვითონ უნდა შეემოწმებინა, ყველაფერს საკუთარი ხელით უნდა შესებოდა. განსაკუთრებით ახლოს იყო მეურნეობის მუშაობთან, უხსნიდა მათ სოფლის მეურნეობის განვითარების სხვადასხვა საკითხს.

ხალხის ნდობისა და პატივისცემის დამსახურება ადვილი როდია. საჭიროა პირადი მაგალითი და თამარაც ეწერვიას არ ზოგავდა. სამუშაო ბევრი იყო. ყოველ დღით სხვებზე ადრე მიდიოდა სამსახურში. დღე საქმეში დამდებოდა. წლები ერთიმეორეს მისდევდა. თამარს გამომდებელი უტროდებოდა. სულ უფრო ნაყოფიერი ხდებოდა მისი საქმიანობა. ყველგან ასწრებდა. მთაში ბალახს თიხადუნენ — თამარი აუკლებლად დაათვალიერებდა, თივა მოსაფოცნი არ დარჩეს, უუთოინობა დაეკარგებოდა. მეცხვარევეს ყველი ამოჰყავდათ, თამარი თავზე ადგა, განიქმული ისურვი ყველი მალაღი ხარისხისა უნდა იყოსო. მკა იყო თუ კალობა, ყველგან უნდა ყოფილიყო.

...სამეცდრო-სანიციცხო ომი მიქინვარებდა. ვისაც იარაღის ხელში ადგა შეეძლო, ფრონტზე მიდიოდა. მისი მზოლოდ ქალები, მოხუცები და ბავშვები ჩრქობდნენ. მწვენი ქალებმა დიდი სამამულო ომის წლებში წარჩინებით

ჩააბარეს გამოცემა. ფრონტზე წასულ ვაკეებს ქალები ცვლიდნენ, ფრონტს ზურგს უმაგრებდნენ.

იმ წლებში თამარ სანაკოვეა პარტიის საშრეტო ოსეთის საოლქო კომიტეტის სოფლის მეურნეობის განყოფილების გამგედ დანიშნეს.

ძნელი იყო ჭალისათვის ასეთი საპასუხისმგებლო საქმის გაძღოლა, მაგრამ უკან დახვევა არ შეიძლებოდა. სოფლის მეურნეობის პროდუქტების სიუხვისათვის ბრძოლა ერთ-ერთ მთავარ საკითხად იდგა. თამარ სანაკოვეა ზოგჯერ კვირეების განმავლობაში რჩებოდა სოფლად, ატარებდა ლექცია-მოსხვებებს. ყოველ სოფელში ელოდნენ მას. აი ფრონტელის დედას დაუგვიანდა შვილის წერილი, თამარს შესჩივის, ის კი თავისებური ტკბილი, იმდენი საუბრით ნალექს უყურებს.

საქმე იმდენი იყო, რომ დრო არ მყოფნიდა. ვინ იცის, რამდენი დამე გასთენებია კაბინეტში, რამდენი მნიშვნელოვანი საკითხი მოუმზადებია. მუშაობდა შეუსვენებლად. მისი სიხარული მხოლოდ ის იყო, რომ ოლქის წინასწარში საკუთარი წვლილი შეეტანა.

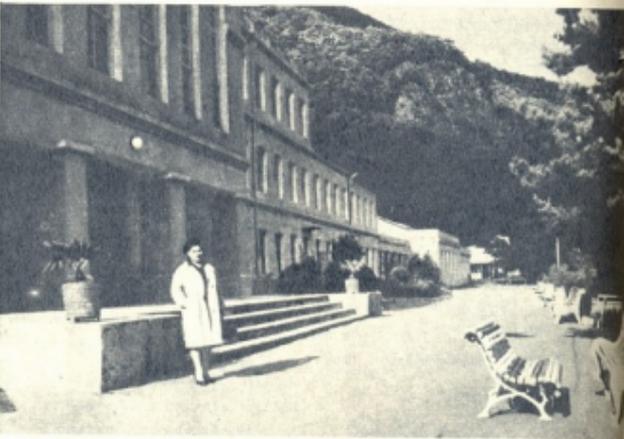
ხალხმა არ დაუკარგა ამავი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატად აირჩია. ხალხის რჩეული ხალხის მსახურია. საჩივრებსა და განცხადებებსაც ყოველთვის დიდი გულისმხივრებით ვკიდებოდა.

რამდენიმე წელია პენსიაზეა თამარ სანაკოვეა, მაგრამ არ იფიქვებს კოლექტივი, არ იფიქვებენ ის აღამიანება, ვისთანაც ათეული წლების განმავლობაში იშრომა. თვითონაც ვერა ძლებს უიმათოდ. ყოველი საქმის კურსშია, იცის, სად რა ღონისძიება ტარდება, მეურნეობის რომელი დარგი დაწინაურდა.

ხშირად შეხვედებით ჭალაქში მორჩილი ტანის თმაჭალარა ჭალს, ოსური სიდარბაისლე რომ აღბუჭდია სახეზე. ეს თავმდაბალი და მორიდებული, ყველასაგან პატივსაცემი ჭალი თამარ სანაკოვეა — ოლქის საპატიო მოქალაქე.

ლუბა ნარჩკაძე.

პ. ცხაენაძის № 6 საშუალო სკოლის დირექტორი.

XXV - სახალხო მსახურის მეგობარი

ცნობადის რაიონს რომ გასცდებით, სა-
ნაჭრო გზა ორად იყოფა: ზემოთ ონის
გზა-გაყურად მიდის, ქვემოთ კი, ლიანების
პირს მიუყვება ჩრდილო ორთქთსაგან მი-
მავალი შარა, და სანამ თვალს ქვემოტის
ცნობის პირებში გზებზე და მდინარე და-
წვე გამოხეულ წარწყმედა მიდის მიღწევი,
ჟღერ იგრძნობთ ბუნებისა და ჰაერის
მკვიდრ ცვლილებებს, — თუ სამართადა,
ფრად დაიწყებთ თოვლის საფარი, ხოლო
ზაფხულში ისეთი მაცოცხლებელი სიო
დაგრძენს, რომ აღფრთხილებს ვერ დაფარავთ.
ეს ჯდავია, სამხრეთ ოსეთის მარჯალაგი.
აქვე დაუბრუნდავს ბუნების თაყილ ღმარა-
ში კალთა, აქვე იგრძნობთ ქართული მი-
წის სიღრმე და მადლი...

ჯავა შემთხვევით არ ამოურჩევია ხალხს
საჯაროებრივად ადგილად, იგი კავკასიონის
ტერის სამხრეთ-აღმოსავლეთ კალთაზე
მდებარეობს, მდინარე ლიანების უღელსაზე
იკონაში, სადაც აქამდე უმეტესადაა
სოფლისეობა, ზომიერად თბილი, ტენიანი
აგა და სიზაინი, კარგაა მდეობა... მდ-
არე, აქ მიწის შთაგარია მინერალური
წყლები, რომელსაც ჯერ კიდევ მე-18 სა-
უკუნის ცნობილია გერმანოვმა ვაჟურსკი
საგარეოვსა მიიქცია უჭრადგება, პირვე-
ლი ქიმიური ანალიზი კი 1925 წელს ჩა-
ატარა რ. დ. კობელებისა და „ძაუ“ ცენტ-
რების ცნობის წყლებს მიაკუთრბა.

სწორედ ამ ამაგება განამართლა ჯავა-
ში 200-საწლოდანი სანატორიუმის აშენება,
და 1936 წლიდან დადგმულ ამ მოხანის
კულ-ნარეალის ქრონიკული ამბობის, ნი-
ვთებისათა ცვლის მოწოდის, ღმირის,
საქელის საჯალე გზების, ანთის და სხვა-
სა სამკურნალოდ.

ჰგარა, მუდგორი სანატორიუმში, რომე-
ლიც ურჩვეულიყოფილია ვეცდა სპორის
კანცერ-ღმარაგრობითი, კონსერვატი-
ური პალატებისა და დამზარე სათა-
გრობითი კულნებისა და კეთილმოწყობით
სასაფლაოთი, სადაც ერთდგროვლად 200
კაცი სადგლობს, ნამდვილად შეიძლება
დასწრების და მკურნალობა... 104 კაცსა-
დაც შეიშვებარ კომპლექტივი ერთდგროვად იმ-
საბურება დასმენებელთა იმ დიდ ნა-
კარს, რომელიც სეზონის მანძილზე გა-
ვიცლის ხოლმე სანატორიუმში, ეს იქნება
შთაგარე იქიმი ბორის ბეტყელი თუ თერა-
პეუტები ღმარისა ჩუგუდვა და ელექტრ აბაი-
შეცდის. მუდგობი ბრვა კანსაზოვად და კლავ-
დაც კორივება, თუ სანატრელი გალთა დე-
მეუდა და შრკა ბეტყევა... მათ საქმიანო-
მსხე შთაგებობილებების წინგნათნ გრთადა
აქ გაუმეგობული იდეალური სისუფთავეც
ღაბარაკობს.

აგაუმეგობების ძირითადად ჯავის წყლებს

მკურნალობენ, რომელსაც საკორობის
შემთხვევაში თან გრთვის მელსაქმეტ-
რი და ფიზიო-თერაპიული საშუალებ-
ები.

ამ სეზონიდან კი დამსვენებლები კიდევ
ერთი სოფლით ისარგებლებენ, მოდგმენ
მისი აბაზანებს, უკვე დაუნებს მისი სა-
აბაზანო, ვეცდა საჭირო მოწყობილობით.
სასიარული ბილიკები, ე. წ. ტერმკური
დაბებგებათ აგრეთვე მათ, ვრას ეს დე-
ნიწრული აქვს გუბნის მდგრ.

კურორტის შემოგარენს ბუნებრივი სი-
ლამაზე და მომზიბეულებობა არ აკლია,
მეტრამ თუ უფრო აქტიურად ჩაგრევა აბა-
ზანის ხეული, აქ უფრო მეტი მომზიბეული
ადგილები იქნება, მაგალითად, ისეთი, რო-
გორიც უკვე არის მისი კორკოხზე დაფე-
შული ფანსაგური, სადაცაც მარტო სამე-
რეთი ოსეთის სანახები კი არა, ქართლის
უღელსაზესი პერსიაციც ჩაბა.

საუფრადგებობა ისიც, რომ ჯავის შრო-
მელებმა ლიანების პირას მოწყობეს აქა-
რამაც კურორტს მეტი სილამაზე და ინტე-
რესი უზამდა, მარტამ რაგონილაც იგი დგე-
დაც კეთილმოწყობილია...

სანატორიუმის პირდაპირ, გზის მეორე
შტარის, ლიანების ღამაში ჰვალა, რომელ-
საც დროდგარო წაღეკავს ხოლმე მოუ-
წინარი მდინარე, მთაში მიწის მეორე ნა-
მეორე ფორად ფასობს და ჯავალებმა ეს
ადგილაც გამოიყენეს — ტე-მარტი გააშე-
რეს, მარტამ ადამიანის ნარმოხად არ და-
ინდო ლიანებმა... კალაბოტი გათარაოვდა,
მანძილი იმ ბუნებრივი უღელდამას, რომ-
ელიცაც სანატორიუმის ზონის დასაბრ-
ულამდე ქმნის მთის ქედი, სულ სამოხე
კლამობრტა. აქ მწილი არ იქნებოდა
ჯებორის გაკეთება, რაც შენახილბებს
გაბივდა დასასვენებელი პარკის გაშეშე-
ვა.

ჯავა ბერსაბეტყელი კურორტია და მას-
ზე ზრუნვა დიხს, მომავალში აქ აშენ-
დება ახალი კორპუსების მთელი კონს-
ტრუქცია 500 დამსვენებლისათვის, მასში
კურორტი უფრო მეტ მშრომობლს მოეშა-
სურება.

სანატორიუმი „ძაუ“ სტუმრების მიდ-
ებას აპირებო იწყებს და მიეზობის მო-
ვლის ამთავრებს.

მიზრანდითი, დაისვენეთი და იმკურნა-
ლეთი ჯავაში. დატებით მისი ბუნების პი-
რვეყოფილი სილამაზით. ავანიათისა გრ-
ელისმნიერებით და აუცილებლად კმაყოფი-
ლად ჩატრებით.

რამაზ ანათი

გვიანის სიძულავი

(გალამა)

ისეთი, ჩემო მშობელო,
შეიძლება გულბებს გიხსნიო:
დალუბულ ბიჭურ სიმდერა
გვირე საკუთარ სისბელით.

მე, ქოხავეი ზაღლიკო,
მოეწევი ვარსკვლავის მსგავსად...
დგედი, არ უწნა კდებობდენნი
ჩემი გოლები არხად.

მარტამ ონის მდგერი წესი აქვს:
კლავდამ, ანგრეკენი, წყადვამ...
მამაც შეიღეს
დადა არ სტარის,
მასზე სიმეგრებს თხზავენ.

სიმდერა ისმის საფლავეშიც,
სიმდერა ფანგავს სევდას.
მარტამ, ეპ, გულის ტრლობას
მეც გაუმოვარებს მდგება!

ომში სამშობლის შეფერივ
ჩემი მხურვალე გული,
სწავ ყრბიბა — ენაში აგრელებს
მეც საზღვარე სრულად.

ნუ მედი, ჩემს შესახებდგრად
ხელებს ამაოდ ვაგლი.
დგედილო, შენი შთავება
აღარ მოგეცა სახდში.

ეპ, დედი, ნაცნობ ქვეტებში
ეცარა გაიგრებენ ახლა.
ტრმელებს ნუ დაღვარი ამაოდ, —
მხრულად სიზნარე მსახავ.

ყრინისის კომისი თავგემოთ
ქარგიით ვიგრებენ მარად...
სამშობლის გულში ვიციხებლად
და შენდვის ენულ ქმარა.

თარკმა აბახამ მამისსიზნარეობა

ბაკონისა და ყუმონის გზაზე

თმარი აღბრინებდა ერთხელ კიდევ ჩაბრუნებული რეპერტი და წარღების ვადოლავების შეუღება.

— ეს დღეს ევეთანს, ეს კი შეიქნება ერთმანეთში არ ავარიის, ჩემი ვარიის. — რას ბრძინებო, ეფიდა თმარი, პატარა ხომ არა ვარ წულს ტექნიკურს ვამაყარებ. — მართალია! წარმატებას ვისურვებ, შეილი.

— გასალ თქვენს სპეცილობაზე ვიპირებ შესვლას, ასე მიჩინებს, თარმაცვებოთა ვითომობილობის სპეციალ.

— შეუ ასე ვფორმობდი ოცდაათი წლის წინათ, სპეცილი სკოლა რომ დავამთავრებ, მიჯარდა ეს დარგი და შევედი ოდეს, მაგრამ იმმა შემთხვევა ხელი, მთელი ოთხი წელი დამაყარა...

— თმარის თვალს გააღვეთა სავითარ თავს — თვარი ბალახში გამოწვობილ წარმოსაღვეტალიშვილს და მოვირეხებ სპი ოთხეული წლის ბიჭმა ვადაძაბე...

— შემოღვიობის წვიმიანი ბორცა თუნდებოდა, თბილისს ტევისთვარი ბურუსი დასწროლიდა, სახემბიღეული ხალხი ფტყარითი ირუარდა ქუჩებში, ზოგი ტრანსპორტის ელიდა, ზოგი ქვეითად ამხალვებს იფრინებდნენ. ფარმაკოპოზიური ინსტიტუტის გუნჯი სტუდენტებს მოეკრათ თავი, ჩაფუტე-ფუდი იღებენ და ხარის დარკვას ეღობდნენ. თმარის იქვე იყო. ახალ ამბებს ჰყვებოდნენ, ჩარში ვაწვეულ ამხალვებს იფრინებდნენ.

ზარი დაირკვა. ახალგაზრდობის ტალღა ამობრუნდა და შესუსტებული კარისკენ აღმარა. ვეკლად თავისი გზა მონახა, თავისი ფულტობობა.

თმარი წინა შერხზე იქნა, როგორც კარგად ახსივს ის დღე. აუღებრიაში ფაქტურტის დღეანი შემოვიდა, თან სამშედრო ბირო შემოვიდა.

— ჭირგანთ ამხალვებო, შეგობრებო, — დამწყო ოფიცერმა, — სამშობლო განსაღღელემა. თითოეული ჩვენგანის შველა სჭირდება. მიხალსილებს ვაგროვებთ ამბიოსიას. იქნება, თქვენთანაც იყვნენ მძებრავლები...

სტუდენტებმა ერთმანეთს გადახედეს. შერხ მიღება რეჟიმა, როგორც ერთმა კაცმა, ჩამოი წასვლის სურვილი განაცხადა.

დამწყო მხედრული ცხოვრება, დამბეული დღავე და ღამეები. პირველ სანებში ქალიშვილებს ეპროტირებოდათ ჩარისკაცის უხე-ტი ტრანსპორტი, კორხს ზეკეში და ჩხალე-ტირა ფარაქა, შერხ თანდათან შეეჩვივნენ. ახალბედა სტუდენტები ახალბედა შემობრები გახდნენ და სამშობლოს დამწყობთა რიგებში ჩადგნენ. მაღალ შეავსებრეთა იროთიან ავრებებზე გაიწვივნენ ყველანი.

— შეობრისთვის ვეკლან ფორმბა, ვეკლ-გან თაღდღება და მამაკობა სპობო, — თქვენს ვაკონებმა და მთელი მონღოობებით შეუდგნენ ჩარეპობის რთულ და ფთყარაკე-ობის საყენ შერევისთვის დაუღლებს.

სწრაფად ვაიჩინა ირმა თვეს. დეკემბრის პირველ ნახევარში შეავსებრეთა მთელი შე-მადგენლობა ფრანტზე გაემგზავრა.

უკან დარჩა კაცკობა, სპაროვული, თბი-ლილი, შობიღობური ბილა, სიღვი დახადა და მაგშეობა ვაგატარა. წინ კი ეჭვარი და კბილებამდე შეიარაღებული მტერია, ცე-პ-

ლითა და მახვილით მოიწვეს ქვეყნის სა-სარმეში და მიწისათან ასწორებენ. ქვეყნის სოფლებს, აფავებულ ვეღმეფეებს, ქვეყნის ულათი საყენ ბალ-ვენახებს, მაგრამ ხალხს მტკიცე ნებას გზა ვადაულობა მას, ქვეყნის ერთ უზარმაზარ შემუღველ შეიყარა და მტერს წინააღმდეგ აღმობრთა.

...უბნის გათავისუფლების შემდეგ ვარმის ნახევარკუნძულზე მოუღებდა ბრძო-ლის ვადატანა თმარის თანამოღლებს... მკი ქარჩის სრუტე ვადაულობით წინ და შეტევა დროებით შეჩერდა.

სამი დღე მოაწოდეს სრუტის ვადატანას შემობრებისას შეავსებრეთა უკანასკნელი ვარჩისკაცი ვირომის მიწაზე ვადაულობა.

ბრძოლები ახალი ძალით ვაიშობა ნახევარკუნძულზე. სისლსიდან დაღლილი ფარმ-ტერი ურდობენ ზედხედე ტოკეზდნენ ქალ-ქებსა და სოფლებს. ვაფთვარებელი ბრძო-ლით ჩვენებმა ქალკი ქარჩი დაიბრუნეს. თაღდღებისა და გულადობის გამოჩინასა-ლი მრავალი მებრძოლი დააფრადეს ორ-ღენებობა და მუღლებით. „წითელი ვარკ-ელავის“ ორღენით აღინიშნა შეავსებრე თ-მარ აღბრინებს მამაკობა.

სამშობლოს სიყვარულით აღფრთოვანე-ლი მებრძოლებმა ახალი ენტრითი ვეკლან მტერს, ქალკი ფეღოლისა გათავისუფლეს. შეტევის დროს აფეთქებულ ენებშით კონტუზიებული თმარი სავლე ლახავი-ში მოიჯანს კონს. შერხ ისევ ბრძოლზე, იფრინებ, უკან დახევა, ქვის სატეგებში თ-ვის შეფარება, ისევ შეტევა... მუღობრის პირველი ფრანტი პოლენების მიმართუ-ლბა, ვარჩა, მინებ ბრძოლზე, ქალკის აფე-ვა, კვლე დაიღობება მუღლებით — მ-შეობისთვის! და ვარჩაზეა განთავისუფ-ლებისთვის!

...მტერი სულს დაფიდა, წაღწეულით-ვის ხავს ქეღებობა. საბჭოთა არმია ზე-გრად მოიწვედა დასავლეთისკენ, ზედხე-დათავისუფლებდა ქალკებს, სოფლებს და დასავლელ პენტეტებს, ქვეყნებს...

დაღა თარმულდავითი წლის გასახეღე-ბერლის კარიბზე ვაიჩინა, ურჩული ს-კეთარი ზენაგენ ვაიჩინა.

თბილისს გინებ იყო, ასე ასოცეს ჩარ-სტეზე ვაიჩინებებს დროში ატრიალებს კვლე დაიღობება, ამყარად მუღლებით — სამშობლო დასამტრებისთვის! და პე-რ-ლინის აღებისთვის!

დამთავრდა იმ. გამარჯვებული თმარი დღებრუნდა შობიღობურ კეტებს. ორბოს-ლეთი წლის პირველ სექტემბერს იწვე ე-ღობობისა შეხედა სასწავლო წლის და-წყებას. ითხი წლის წინ შეწვედობი სამე-გამხალდა. სწავლამთავრებული ქალიშ-ვილი კვლე დამამაყებულ მეცნიერებს და-წავა.

მას შემდეგ სუვენის მეობებელი ვადა, თმარი აღბრინდა პატრონად ემსახურა მშრომლობა ვაიჩინებობის დაღვის სპეცს. ამგამად ცხენკაცის დასშობობარი სხალს ა-თობის ვამგვა და გეგობისმებრებით, აგმა-ნობით პაეტუნობა სუვეარული დამსარ-ჩა-

სივსიტლე ლოა იხ დანსახტოს

ველა ადამიანს აქვს ისეთი ძელე, რო-
ცა ნაწილად ცხოვრებას იწყებს, და მას
საქვად უნარება წლებში რომ ჩაიჭრე-
როს, აისარებს დაავიწყდება. ანუთი
იგი ვერა კანაშობა ცხოვრებაში ის
ძელე, როცა შენაბის დანსოე სისამარო-
ლის სხემლის მივიწყდა, რამ მიიხრება 16
წლის გოგონა წართლდავლებში გასარ-
წინ სიმართლის სივარულმა, მამიებელ-
მა სურნამ.

მეტი გოგონამ ასი წერი და თვალე გა-
მონა, გადამცემები უშენებდა ყველას,
ჩრბაბადა მათ სიხარულსაც და ვარამ-
საც, ვუქმებობდა ველო, როცა არაბა-
მარული მოქმედების ფაქტებს ნაწილად
ბოდა, გამოსცდილობას იძენდა, მადროე-
ბის უნარი უმასტიმლებოდა, თვალთაბე-
დარს არე უფართოვებოდა.

მრატკეული გამოცდილება თორთოულ
ცემებით გაადრმადა. უცვე ჩამოვლიბებულ
ორისსს, როცა საბაღობი მოსამართლედ
აბრბეს, როცა პირველად აიღო კალამი
ხელში ადამიანის ბედის გადასამწყვეტად,
რატომღაც ხელი აუკანკალდა და სარც-
ჩად აბლდა. თუმცა ამბავიც თავისთავად
ამაღლებელი იყო.

ტკბილი იუჯანი ქმონდათ სერგო კოკო-
ვესა და ფინია გოგინავეს. სერგო სავალ-
დებულო სამხედრო სამსახურის მო-
სამდელად წავიდა. შინ დარჩა ქალი. იგი
ზრდიდა ბიჭს. ერთვლად უვლიდა იუჯანს
და მოუთმენლად ევლოდა ქმრის დაბრუ-
ნებას. დაბრუნდა ქმარი, შინაში ამოუდ-
გნენ ერთმანეთს, მადრამ აე კაცს რა გა-
მონაღეს შევანახაზე ავმა კაცმა ავი სივ-
და ნაწილად სერგოს. სერგომ წინასწო-
რობა დაქარბა, ვერ ლინდა-გინებით
აიკლო ფინია, მეტი ცემაზედაც გადვიდა.
გაწამდა ქალი, მადრამ იბნისთვის, რომ
იუჯანი არ დავებრია, შეურაცხუფას უს-
ფევოდ იგანდა. ადრბობა, დღეს თუ არა
ხელე მანერ მოცდილობდა ქმარი გონს. ექ-
ვით მდავადებული კავი უფრო გადცხდდა
და სივსიტლი დავმუქრა უფანაშელო
წელს. ფინია იძულებული გახდა ბინა-
შეილთან შეფუარებინა თავი. ბინაშეილი,
მადრო გონავევი, ყოველ ღლითა მი-
სცხობდა სამსახურაზე შენიშებულ ფე-
ნიას, დაბრინებულმა კაცმა ანუ ბინა-
შეილზე იტყვინა. სამიწილ შრახტა ჩა-
დო გულში და საშუაროზე შინაგულ ბი-
ნაშეილსა და ცოლს დილაუთინა ვითომ
წემბინეგით შეფუთა, მეგობრულად გა-
ვლინა, საშუარო ადგილამდე ტკილილ სა-
ურით გაბეჭდა, შინარულ ცოლს მადრის
დაჭრაშიც მიეშეგლა, მეტი მომიზივნა,
დანა ევლად ჭრის, გავლასავო და დანას
და ნავებს წამოვლიო ხელი. უკვად შე-
მობრუნდა, ვერ ანდროს მიშტრა და თა-
ვი გაბრუნა, მეტი აწილდებულ ცოლს გა-
მონუდა და ნავებთან აივნა.

სივსიტლი შეცდელს — გაუბრუნდა
დარჩინა — სივსიტლი შეცდელს — რა-
ვად ძალა სამართლად ვერა კანაშობას,
სარცრად შეწივებულა იმის გამბე, რომ
ერბმა უსინდელად წამოსარბოლმა ავმა

სივსიტლი სამი ადამიანი იმხებერბლა, სა-
მის სივსიტლე ჩაქრო.

...კარგად დამასსორება ვერას თმაშე-
ვრცხილილი ქალი, ჩამქრალ, ნაწილად
თვალეში ცრემლი რომ ჩასდგომოდა. იფ-
და ვერას წინ და ვეებოდა ამბავს, თა-
ვისი იუჯანის ამბავს...

ბინის სივარულით შეუღლებენ, მათი
ბედინებება მას შემდეგ უფრო გაბრბადა,
როცა ორი ვაჟაკი შეეინათ. გაჭირვე-
ბაც ბეჭერი ქმონდათ და დაღებინდაც, მად-
რამ ქალე ვრცხილად არ დასცხდოდა სა-
ყვედრო, რადგან იუჯანი იფრბობდა

სამართლის მიმართ და განქორწინება
თიხრავა. სასამართლო პროცესზე ქმარი
გადცხდებოდა ანტიცემბა, ჩემი ცრემლი
უბანათი და ადგენილია, ქალს კი უფა
გაოწმებული და ვრცხილ არ უფარობა
მეტი ეს ის კავი იყო, რომელსაც იფდა-
ლად დაარბდა და თავის ანაღარობო
მის სივარულს შეაღლა? მოსამართლის
მასველ თვალს არ გამოვბარა, რომ კაცს
თავზეა მქონდა ანთვული და ცოლის წი-
ნაზე საჭრად გაუოდა. ორბაბეს მეგობ-
რულად დავუვადე, განქორწინების საჭე
ეყვის თვალს, ქმარს ურჩია არ
ამყოლოდა გელსტეისს, და ვიდრე ვერ
იყო, კარგად ვეჭრია.

სულ მადე იუჯანში სითბომ და შეუ-
რობამ დაისადგრა.
რაც ვერ გადის, პირადი გამოცდილე-
ბის რწმუნება ვერა, თუ რა მადე საქ-
მეს შეეშეგდა წერებების როგორ დადა-
ცაა საჭრო, რა დიდი ელიტოლოგიური
წილით უნდა იყოს დაჯილდოებული მართ-
ლმადელობის მსახური, რათა ბულის სი-
წრმეში ჩასწრდეს ადამიანს, ამოიციოს სა-
დგომლო, რომელსაც ასე მადრას იგი და
ზრდვერი იბნისაც ვერინა, თავის თავსაც
გამოუცხდეს, როცა ადამიანის ბედზე

მამის მტკიცე ხელი, სითბომ და სივარ-
ული.

ანე გავიდა 25 წელი, პატარები მდავ-
კავებენ, ცხოვრების პირობები მდითი
ძელე უფრო გაუბრბობდა, და როცა ირ-
წიშა კარბდა, ჩემს ბედინებებას საღვარ-
და არ აქვსო, მამის შენიშვნა იუჯანსა და
შეილსაც გადავებულმა, რომ მათ ცხოვ-
რებაში ვივაც შენაშე ნადევა, დანოვო
იუჯანური ტრადეციები, ქმარს ადრე მინ-
და-მონერა მოსწრდა ცოლს, ადრე
გარეგონმა და ადრე დასასტოლმა. ბი-
ლის იქნამე მივიდა საქმე, რომ კაცმა სა-

მწველობ, უნდა იცხოვრო იმ ადამიანის
ცხოვრებით, თუ გინდა, თუ დავიაროს
სიმართლე, ფიქრობს ვერა და სარცრად
ფრთხილობს. მასთან ხომ სხვადასხვა
სასათოსა და სხვადასხვა ბუნების
ადამიანები მივლან. საქმარისა ვრთი პა-
ტარა შედგონა, რომ ყველაფერი დაი-
ვლებოს...

ვიწმე ბესტავეის გვაში იპოვეს. ადგილზე მიღულ მილიციის მუშაკებს ვიდავამ უთხრა, მანქანა, რომელმაც კაცი გაიტანა, ვიღისი იყო. ცხელ კვალს მივავე მილიცია და როცა ზურგ გასივვის სახლში მივიდნენ, ზურვის ძმის მანქანის ძრავა ცხელი აღმოჩნდა. ევემიტაბილი შეგპირეს. ექსპერტმა შეამოწმა ვიღისის საბურავები, რომელზეც ერთი ღერი თმა და ვეფთი სისხლის ღაქა აღმოჩინა...

არ, ეს ორგანიზაციის საჭმე ძეგს ახლა ვერის წინ მავიდავხე. დარბაზი გაქვდილია ნაღბით. სადავდ კუთხეში მიკეწმული ბეჭებში მოხრილი ქალი, რომელზეც შეიღვ ზე ფარდს გაუთინდავს. უფურებს ვერა საბურვეშლილ ქალს და ფურქობს მაინც რა გეხილია და აბავე დროს რა მწარეა ვადისი ზეფერი. ვიღავე პავარა. თავს დავკანკალებს, ცხე ნავებს არ ვავერებს, მიეღუ ვევეწინს სიკეთე მხოლოდ შეიღისთის უღდა. ვაინრუღდა, დავაკვებედა და სკამარისა მისი ერთი არასწორი ნაბეჭეტი რომ დედას შეიღეს. ვაჭირევიდა მისივე გეგრავდ დავაწეს ბეჭებზე. მარტამ რავ უღდა დამნამავე იყოს შეფლი, დედა ცხილღოს სადავდ მაინც ვამართღის იგი იწმე, მართალია ზაური? — ზაური რომ მართალია, ამის ინტეუვითავე გრანბნის გამრვიდელი მოსამართლე. აბა, გეუღდავ ხომ არ ათია ღამეები, რათა საჭმე ფურქვიღ-ფურქვიღ შეიწყავდა. კამდენდერივე დანაშაუღის ადგილზედავე მივიდა ვერა და საგონებელში ჩავართა. თუ მართალია იმ მანქანამ, რომელსაც ზაური მართავდა, ვაიტანა ბეჭებევი, მაშინ საბეჭეტი მანქანის საბურავის ანაბეჭდის მამართლეღა უნდა იყოს მარეხნიღან მარეხნივე დე არა მარეხნიღან მარეხნივე, საბურავებზე უნდა იყოს გვიწინა და სისღის ღაქები. საოცარია, რავთი ვაბორა ეს ძრება? ვეითებვა ვერა თავის თავს და ფურქობს, უთოვდ რავდ იგრვა ზაურმა და ამიღომ დავადე ძრება არასწორ გუნას. ვერამ სანთელიღით ჩამოქმული ვავს აბედა და გავღიმა, ასეთი თბილი ღლიღლით მხოლოდ დედა უღიღდა ზაურს. ზაური შეკრთა, ნათელი ჩავდვა თვალებში, ბეჭებში ვაინართა და სიმართლე აღარა.

თურემ იმ აბეჭდით საღამოს ზაური მართავდ წავიდა ძმის მანქანით ამნაბეჭდითან ერთად ხეთავგროვიში და უბედურა შემთხვეიღან რამდენივე ხნის შემდგე დებრუნდა შინ. მატრამ, როცა მილიციის მუშაკებმა პკითხეს — იმ საღამოს მართავდი თუ არა მანქანასო, სასტიკი უარი ვანდავდა, რავგან მანქანის უნებართვოდ ვარეხისათვის არავრთბელ იყო მილიციის მიერ ვაფრთხიღებულ არასწორმა გავნებამ ძრება შევღიმაში შეიღება და გუღისმიწორი მოსამართლე რომ არა, ვინ იყოს, როგორ ვანმართებდა საშხავტო გექმღიღის სეფდემგის ზაურ გასივვის ცხოვრება.

ახლა სამხრეთ ოსეთის საოლქო სანამართლოს თავმჯდომარეა ვერა კამაროვა. ზის საშუაო ოთახში, წინამარა იღება კარი და შევიღან ადგილანებში, სხეღბან მის წინ და უანობენ თავანთ სიმართლას თუ მუწარებაზე. ვერა გულანგურით უსმენს ვეღებს. რიზარბის მათ დარდს, ანღვეს ვეითიღ რწვა-დარიბადა, ყოველ ოღწეს მართობს, არ დავებრეს ოუგები, უანამართლდ არ დარბნენ მამარტო, უღანაშაულოვდ არავინ დანასჯეს, სიმართლე არავის დავაკვროს, როცა საშუაოს არავის მართობა, ვერა საღისიღან რამდენივე. შინ საში შევიღი დავმდებდა, საში სიმართლე. ბავშვები დედის მისეღას ფანჯარასთან მერეღბლებიღით ჩამოყუტული ეღოღებინან.

თენი დარღინი

195 დავულოვორი!

სავთავხოვრები მომსახრებია.. რამდენი ხავდე მოუტანა მან ხალხს — შემხუბუქა წრომა, დავიკა ჭირების დრო, ქალს ეულტარული დავევენბის და ვართობის, ბავშვების შევიენდა აღღრბის მეტი სხუადღება მისეცა.

სავთავხოვრები მომსახრები გვენს ქვეანაში ახლი ამწავი როდიას მას ოქტომბრის რევილციის ვამაჩვენბს პარავლი დღებემაღავე მიეცვა ურავადღება, მაგარამ

ამ სიკეთი ცრობის მხოლოდ დიდი ქალაქნი მავტორებღება სარგებლობდნენ, დღეს კი სავთველითა ვახვა.

სამხრეთ ოსეთი შეიდი წღის წინაი შეიქმნა სავთავხოვრებო მომსახრების სანამართვლი და ამ ხნის მანძილზე, 80-ზე მეტი მნიშვნეღვანის ობიექტი ჩავდა ხალხს სანამართლში. საქართველოში საშუაოს ხელნუღღების დამყარების 66 წღისთავისთავის კი ცხინვალში შენდა და აშუაღდა ქიშურა

დენისა და ავთვის ფაბრიკა, რომელიც
 დღე რეგულარულად
 ფაბრიკა მილიანად შექმნილებულია და
 და რადიო წყობის ანდომებს იმ საქმის
 არსებობას, რაზეც დაიხატა სიბრძნის
 დადგენ ქარავანს. და თუ უფრო გავაძვი-
 რებოთ რატვისა და წმინდის იმ ტექნიკო-
 პროცესებს, რომელიც აქ უკვე მოკლე
 არის წესის დაცვის წარმოებას, მაშინ შეი-
 ჰქნება შედეგად მომზადებული არ იც-
 რა და ფარს ის სპეციალურ ტრ. ის თქვა უნდა,
 ის იმ დიანახვისგან, რომელიც უნდა კრ-
 ვატობადაც, იქნის ახალი დურბინებს
 რაოდენობაგ სარტყეობებს და იქნის
 რაოდენობის იმის ახლებიც მან.

დღეს ეს ამავე გამოცდისგან ფაბრიკ-
 რატორებმა ნათესა გაგლოცვამ, რაც
 აწარმოებდა. მთავრ ზომის ნაქსენების (კლ-
 ატორების) თანხების თვითრეული. და არ
 უნდა აღვნიშნოთ ფაბრიკების ქალების სუ-
 ლის გამოცდისგან. სულ მცირე ხანში
 ზღა იმდენი მომზადებელი, რომ აქ ვერ
 ვა უნდა ვთქვათ და დახატავს, გა-
 ვიხატავს მისთვის ნაქსენს მაქსიმ-
 იალად დადგენს ნაწილის ნაქსენს
 რომელიც დადგენს ნაწილის ნაქსენს
 დადგენს და მცირე ზომის ნაქსენებს, და-
 ის ამისავედნა მაქსიმალ. თანხობაზე
 რეგულარულად გამოხატული დურბინი
 მთავრად, შექმნილებული კონსტრუქცი-
 ა — განუ-
 ცალკეობული კაბები, კონსტრუქცი-
 ა, ქურ-
 ა.

მანერდროვ სტილი ნაქსენს ფაბრიკის
 ნაქსენს შეიძინა, რომლის თანხა
 ნაქსენსა და ნაქსენსა — კონსტრუქცი-
 ა „სტილი“, თავისივე ირადვე მო-
 ლდობს. სხვა მოდელად ფაბრიკის
 ნაქსენს შეიქცევს — ლიდა შეიქცევს და
 კორექცია, დამუშავებელი — ზემა კრ-
 და ნინო უფლისთო, შეამართებ ლიდა
 და ლაქის ამოხვევა ვლიან კორექცია
 ლიდა სევერასა მაკურა, შექმნილი
 სანდარტ ვაზარა, რომელიც უნდა კრ-
 ვატორის განხილვად ვაზარის სანდარტ
 და.

მხვი რსეთი მოვარდინი მხრავა და ეს
 დამოუკიდებელი ზოგერის მისწავლის
 მის შორეული ჩაინერგის თუ სოფელ-
 დობის, ამიტომ ფაბრიკის მისწავლის უნ-
 და აქვს განხილვა: ქავნი, შემოხატვისა და
 აქვს, ზეგონი და სტილი.

მხრავის კონსტრუქციის განხილვა აქვს
 რატვის მინარე მომსახურების წესე-
 რეგულარის წარმოდგენა-მოდელი, რაც მომსა-
 ხრავის კონსტრუქციის მისწავლის მომ-
 ლდობს და დარტყვისათვისაც.

6000 ახალდარი

ჩვენს ქვეყანაში

დღითი დღე უფრო თვალსაჩინო ხე-
 ვდა ქალთა საბჭოების რელიეფის სამე-
 უფროსი და კულტურულ ცხოვრებით. მუ-
 შაობისში ფართო აქტივის მონაწილე, პარ-
 ტიკული ორგანიზაციების ხელმძღვანელები
 მათა და დახმარებით, ისინი მრავალ სა-
 მუშაო და სანარტყელი ღონისძიებას აწარ-
 მებულებენ.

3. ი. ლენინის დაბადების 100 წლის-
 თვისად და პოეტური გერმანიის განდ-
 გობის 25 წლისთავისათვის მზადების
 დღეებში საბჭოების აწარმებენ ქალთა
 შეხვედრებს დადგენილებებით, სამე-
 ქალთა და სამეშაო ობის მონაწილეობ-
 ბით, შრომის ვეტერანებთან, სარწმინთა
 მოწინავე ავანგარდებთან; საბჭოებში აქ-
 ვითრე მომზადებლობა მიიღეს ღონისძი-
 შეხვედრის, კონსტრუქციის, ობის მონაწილეობა
 მზადების მონაწილეთი, ქ. ცხინვალიში,
 მდინარე ლაბეთს პირას — ობის დად-
 გობითა და მზადებისგან სვეტიცის გაქვე-
 დობა და დადგენილი, სვეტიცის ობის
 და დადგენილი რეკონსტრუქციის აღმართავში. ქა-
 ლთა საბჭოებში შეიქმნება მასალები სა-
 მამულო ობის მონაწილე ქალებზე. 5 ქა-
 ლი, რომლებიც განსაკუთრებით გამოი-
 ნიჩნეს თავი დამსახურების წინააღმდე-
 გობით, ქალთა საბჭოების წარმომად-
 გობით, საბჭოების ობის წარ-
 მობის სიღვიძობის იქნა დავითადად.

სარწმინთოში შექმნილი ქალთა საბჭო-
 ბის იმპარტივან წარმომადგენელ ქა-
 ლებს, ზრუნავდნ იმისათვის, რომ ობის
 დამსახურების ყოველთვის პირდაპირ აწ-
 რებულდნენ. ცხინვალის № 9 სამკურნა-
 ლო ფაბრიკის ქალთა საბჭოში, რომელიც
 ე. კურსოვილი ხელმძღვანელობს, სამე-
 შაოზე მომართა ფაბრიკის მომწოდებელი
 თა შეიღობი, რომლებმაც დადგინეს
 სკოლა დაამართდნ და უნდალეს სასწავ-
 ლებშიც ვერ მოხვდნენ. ფაბრიკის
 800 ქალი შრომობს. 3. ი. ლენინის სა-
 ხელოლო დღეებში ქალთა ეს არმია ლენი-
 ნურ ვეტერან დიდება და ნაკისრ გადამ-
 ბული დამსახურება წარმატებით შეას-
 რებდა. რსეთისავე ფაბრიკა საბჭოების
 სიღვიძობით დადგინდნ, რომელ 80 ავან-
 გონის, უმჯობესად ქალები, — 3. ი. ლ-
 ნინის საბჭოელი შეიღობი. ამ წარმატ-
 ბისი გარკვეული წყვილი შეიტანა ფა-
 ბრიკის ქალთა საბჭოში.

ორგანიკ საბჭოთ. ისე საქალაქო და
 რაიონული ქალთა საბჭოები თავიანი
 უპირატესად ამოცანად ნაგებობა აღზრდის
 საბჭოების ზრუნვის მიორევენ. ისინი
 ეხმარებიან მომწოდებ დიდებს შეიღობის
 სახამებრ ბავების და ბავებში, სკოლა-
 ინტერაქტივში მომუშაობს საქმეში.

ცხინვალის ქალთა საბჭოელი საბჭოში
 (თავმჯდომარე თამარ ცხოვრებობა) შე-
 ნიწვეს სასკოლო ბავებებისა და სკოლა-
 ბის განხილვების რელიეფის დღის ჯგუფების
 შეიშობა და სერიოზული ნაკლებობის
 აღმოჩენა. ქალთა საბჭოს წარმოდ-
 გობით სკოლაში განხილვას ცხინვალის საქა-
 ლთა საბჭოს ავანგარდმა და დისანა ღო-
 ნისძიებამ დადგინდნ. გამოსართ-
 რებულა. ქალთა საბჭოელი საბჭოს გან-
 ზრუნული აქვს ცხინვალი განხილვას ქა-
 ლთა კლუბი. სხვათა გამოხატულებს დიდები
 ში კულტურულ დასესებებებს და გარ-
 თობის ქალები. ქალთა საბჭოელი საბჭო
 სათავეში ჩაუდგა მუდამ სანარტყელი და

მოსაწინ ღონისძიებას — ქალთა საწარ-
 მო-დაცვისულებების ქალთა საბჭოების
 შეხვედრებს. უმჯობესი დავითი: „თითო-
 ყველა მომწოდებ ქალთა საბჭო — პირადი
 შრომითი საბჭოელი საბჭოელი საბჭო-
 ბის ხელმძღვანელების დახმარებითა და
 საბჭოთაელის კომარტის დაარებისად 50
 წლისთავის აღმნიშვნავად!“

ქალთა საბჭოები ზრუნავდნ ობის და-
 ლუბობათა დადგენით. პირსონის ქალები
 მრავალწლიანად დადგენენ. დროულ-
 დროს დადგენენ მათ სასურველბრებში
 პირსონის. საბჭოში შეამოწმა მრავალწლი-
 ლანი დადგენის: ნადეჟდა ვაზარა-
 ბის, ელისაბედ სვეტიცის, თამარ კოზო-
 ნოვას ოჯახური მდინარეობა. საბ-
 ლის თანხებით სრულად მიიღეს კონსტრუ-
 კციის ნადეჟდალუბა და მისარ მრავალ-
 წლიანი დადგენის, კურსოვ თ. კოზონოვას
 და სხვათაგანის სახელი ავანგარდის
 გარდა ამისა, ქალთა საბჭოში სკოლა-
 ინტერაქტივ მომართა თ. კოზონოვას ობ-
 ის შეიღ.

ქალთა საბჭოების თავიანი წყვილი
 შეიქმნა ზრუნვის, უფობის, დასახლებუ-
 ლი ზრუნვის განმარტებით, აქტიურად
 მონაწილეობენ ამ მონიში განმარტულ სა-
 ბაობებში. ავგის ქალთა რაიონული სა-
 ბჭოს თანხებით განმარტდა მუშათა და-
 ბა კვლას.

თავდათმობ პოპულარული ხედას ქალთა
 საბჭოების ობის მონაწილეთა შორის.
 ქალებს უყვარდნენ, რომ მათ საბჭოთა-
 ბისა და მომარტების ურთავდობის
 იმპარტივან საბჭოების, ამიტომ მონაწი-
 ლეობითავე დახმარებისათვის. გასულ
 წელს ლენინგრადის ქალთა რაიონული საბ-
 ლის დამსახურების მონაწილას სრულად
 ამზადების მხრეებში ნინო გრეციაშვილს.
 საბჭოების უმჯობესი ობ: სრულად ამზად-
 ბის მხრეებში ავანგარდის მონაწილეთა
 შორის, საბჭოების ავანგარდის მონაწი-
 ლობით, საბჭოების ნინო და მისეჟ დეფორმირ-
 და. დამსახურების მხრეებში სრულად
 სამშობლოში ჩამოვდნას. ავანგარდის მონა-
 ლის რაიონ არ შეიქმნება. შეიღ-
 ამზადების მის წინააღმდეგ და სახელმ-
 ვდადებისთვის, ლენინგრადის ქალთა რაი-
 ონული საბჭოს ენერგული ჩარევით ნინო
 გრეციაშვილ დააბრუნეს. ახლა გრეციაშვილ
 ოჯახშია და თანხებით ცხოვრობენ და
 მას შეიღება ზრუნად.

ქალთა საბჭოების ავანგარდის საბჭოების
 და შეიღობისა და არამბობისა და ვიციტა-
 მის ქალთა და ბავშვთა დახმარების ფუნ-
 დების შეიქმნა. უყვარდნობა 4.000
 მანეთზე მეტი.

ქალთა საბჭოების შეხვედრები აქვთ მუ-
 შაობის პირდაპირული გავებით, ამ გე-
 ზების მრავალ აქტიურად და სანიტარ-
 სი საბჭოების ვითარებაში მონაწილეობა. ქალთა
 საბჭოები, მუშა და კომუნურ ქალები,
 ინტელიგენცია და მოსახლეობა შრომობენ
 პირსონისა და ხელმძღვანელების მიერ ზეგინ-
 ბისთვის წინაშე დასახლებ ამოცანების გან-
 სანიორტყულებლად.

304 თიხილიძე,
 საქართველოს კომარტის საბჭოების
 ობის საბჭო კომარტის სოფ-
 ლის მდინარის განყოფილების გან-
 ბა ქალთა საბჭო საბჭოს თავი.
 დამარტ.

საქართველო

საქართველო დასაწყისად

(წინასწარ — საქართველოს მთავრობის
დაცემის)

სიმღერებსა და ცეკვებში ასახულია მათი შემქმნელი ხალხის ცხოვრება, ხასიათი, მისწრაფებები, მოწონებები...

ოსურ ცეკვებსა და სიმღერებს საუკუნოვანი, სიძვერის აქვს. სიმღერებში ხან ნაღვლიანი და მწუხარება, ხან მხიარული და მშვენიერი, უფრო ხშირად კი გმირთა სახობობა. ხალხი და დრო კუბნის სიმღერას. კოვბა, ოსური სიმღერის მასობითი დროსზე იყო დაზოკადებული. თაობიდან თაობას გადაეცემოდა საგმირო სიმღერები, რომლებიც აღაფრთოვანებდა და სადამირო საქმიანობებზე მოუწოდებდა ყოცნებს და ამავე ოს ვაჯავებდა.

მაურწრელი სიმღერებიდან ბევრი დასაწყისად, ბევრი დაფრუდება მთავა, მატარებ წყვანზე მანვე საკაო რაოდენობით მოყვანი. რეკლამუაბადელ საზოგადოებრივ ოსეთში თითქმის არავინ იყოდა შესიყალური ანადინ. შესიყალ ოსეთის მარად თოვლიანი მთებშივე შეიძლება ოსეთშიც. ხალხმა, თავისუფლად ამოსწრაფა. ნიჭობა, გამიჭრიახმა ხალხმა და განათლებით აღზობობით ხარბად იმარტებოდა. ბევრი ოსი დასწონდა მუსიკალური ნიჭით დაფრთოვლებული. ოსინი მარბად დაფრუდებენ კლასიკური მუსიკალური განათლებას. არ შეიძლება არ მოყვანდნით ოსური მუსიკის დიდი მოსაზრ — კომპოზიტორი ბორის ხალავილი, დღევანდელი ჩვენი მწვენიერი ანასაბლოს „სიმღის“ შექმნის რაგინიზაგორი და ხელმწიფადეა. მან მტკავლად-მტკავლად დაიარა მთავარობანი ოსეთი, შეკარბა ხალხური მარტავლებით, თავისუფალი ოსტავობით დაფრუდა.

საზოგადოებრივ ოსეთში ასაბშლოს შექმნის მხარეზე არსებობდა ოსტავობით გუდინ: დრო კოვბე 1927 წელს, ოსთა ჯეოიევის ხელმწიფადეობით ცხოვრების ჰედაფიკური გეგმულობანი შეიქმნა სიმღერების გუდინ; ოსთიხელ წლის შემდეგ ამ გეგმულად კულტურისდა მოსაყარ ვაგის რაიონში. მერე ჩრდილოეთ ოსეთში იმოსუარბა, ოსი კოსტრეტი ლენინგრადშივ გახარბა, კოსტრებს თვით ს. მ. კოროვი დაფრუტ. ეს თვითმოქმედი გუდინები შემდეგში სახელმწიფო ანასაბლოს — „სიმღის“ ჩამოყალბობის საფრუქვითი გახდა.

1936 წელს ოფიციალურად შეიქმნა ოსური სიმღერისა და ცეკვის სახელმწიფო ანასაბლო. ანასაბლოს წევრებს მუსიკალური და ჰორეოგრაფიული განათლება არ გააჩნდათ და ოსური კულტურის მსწავლეობის დიდა ვამობის გავტება მოუხდათ: მომღერლებსა და მოცეკვაეობებს ასწავლდნენ მუსიკალური ანასაბ, სოლფეჯიოს, მუსიკის თეორიისა და ოსურობისა.

დაუდასტურება შრომბა და ერთობელი კულტურის დიდას სიყვარული ბევრი შეაბლებლბა ანასაბლოს წევრებს. არბებობის მეთექვე დღეზე მათ მთავარი რეპრეტუარია მოახხადის, რეპრეტუარში ხალხური სიმღერებთან და ხალხური ცეკვებთან ერთად ზოგჯერ კომპოზიტორის ნაწარმოებებიც იყო შეტანილი. სიმღერისა და ცეკვების კარგად ეხამებოდა სიმობიანი ოსკოტრები.

მაურწრების აღტავებლბა იწვევდა ხალხური სიმღერებს: „თაშიზანი“, „ღარი-ღარი-ფრთხილითი“, „ქურბიათა“, „თოთარად ბეროზით“, „აქინი თოთითი“ და სხვები. ესენი არიან ოსური ფოლკლორული გიმობები, რომლებიც საუკუნეების მანძილზე

წიფდნის ოსი ხალხი. როგორც სიმღერებში, ოსე ცეკვებშიც მკაფიოდ მოჩანს ოსი ხალხის ხასიათი, მოყვანებობა, გემრეამენიტი. ვინ არ მოხილულა „სიმღის“, „ნარბარითი“, „ფრეიდების კლავით“, „მობატრებითი“. ამ ცეკვებში ოსი ვაჯავების სიციხე და ოსი ქალის აღმომსრულებლბა ნათლად არის გაბოხტული.

ყოფიდა წიფლე მტეე ხნისა ჩვენი ანასაბლო. ამ ხნის განმავლობაში მრავალი მომღერალი და მოცეკვაეე აღზარდა მან. მომღერლებლბა: ა. ჯეკავემა, კ. ანასაბლო, ხ. ხანკოყემა, ა. მანსურაქემ, ზ. ტახოჭმა, ვ. იარალოვამ, ზ. გუსალოვამ, ა. ზესაუროყემა, ხ. გაგლოვამ და სხვებმა მალურებილბა საყრდელთაო სიყვარული დამისაზურეს.

არ შეიძლება არ აღინიშნოს ანასაბლოს „სიმღის“ დიდი მოსაზრებების თვითმზებულ შრომა. ეს ოსინი და მამიფე (საზაროყემა) სარ საბალო არსებობ, გ. პულივი (საბართელოს სარ დასაზრებული არტისტი), ხ. გახაჯე, მ. ჩარკოვი, დ. ბილოვაყეა, ო. ციქრევილი, გ. მავროვი, ხ. ბილოვი, ვ. ვაჯიფე (საბართელოს სარ დასაზრებული არტისტი) და სხვები.

დრო მიდოდა. ანასაბლო თანდათან ძლიერდებოდა. 1940 წელს, ოსური ლიტერატურისა და ხელოვნების დეპარტამენტილიში. ანასაბლოდ მომარტავობს. მადალი „კულტურის თვითმზებლბა მალურებილბა გულობილად მიიღო მათი კომიტეტილი.“

დიდი სამაშელო ოსში ანასაბლოს 45 წევრი იბრბობა, მატარებ რვა მამიფე სიყვლითი დავა. 37 ნარბარი ვაჯავი კი კვლად დაურბნდა მომღერალი კოლექტივის. წიფები კი ერთმანეთს ეხელებოდნენ, კოსტრეტიდან ბევრი უკვე დამსაზრებულ პენსიასზე გაყოფეს. მათ მატერი ახალი წევრები შეემადა შემოქმედებითი კოლექტივის. ამგანად ეს ნარბარული, ჩამოყალბებული, ვირ-ვარსამაშეობილი ანასაბლო მტკავლედ ფრას დღეზე.

ანასაბლო „სიმღის“ რბობის მხაჯავული ხელომწიფადე და მთავარი ხალხმობის-წევრი ახალგაზრდა ენთუზიასთი მელს მავლობობია, ერთ-ერთი მადალმავრული, სოლფეჯიოლი კოლექტივია ჩვეის კოსპუბლიკის.

და მარცხ ეს შემოქმედებითი კოსპუბლიკე შეუდას მტკავრისა. სიმღემატარბად ამდგომებს რეპრეტურას.

თითქმის ოცდაათი წელია ანასაბლო ყოფილწობობდა მდიდს საგანგროლოდ. ჩვენი და მომეე რესპუბლიკის მრავალი მამიფე და სოფელი შემობარებს და დიდი მარბატეობით ექობობდა. მავრებილი ყველად აღტავებული ხელოვანი მოცეკვაეობის, რომლებიც დიდი რბობითი ასწავლებდნენ ოსურ ხალხურ ცეკვებს „სიმღის“, „ნარბარის“, „მეგობრის“, „მეყვარის“, „ფრეიდების ცეკვას“, „მობატრების“ და ჰორეოგრაფიული კომპოზიციისა „აღმადის“.

ახალთისმეტეგის დიდი ხანია შეეჩვიენენ ანასაბლოს სოლფეჯიოს: ხ. საბაკოვი, ა. ზესაუროვი, ზ. ტახოვი, ვ. იარალოვ, ო. ვიოვი, ო. კანბოვა.

სიმღერები სიყვარული, ნათქვამია. საწვალ ღეფა ამავე, რცა მალენი მოყავა და აღარბარის იღავი არა ქროდა, საფრეობლბად სამადლო სახელო მამიფე. ოსთანი, სადები ნი დაბანბნებს, დამსაწვალ ღეფა, ორი საწვალ სხვა და მამიფებს გქობია, მესამე კი ღეფა აღმამიფის, მიღია ღეფა აჯა ვანგარას-თინ, ჩაჯდა თავსანივი მწველ საჯავრებლბა, ჯობინდა მწველ მამიფების ნაწეი ამოწლო, დაგანდა და რაღეზე მოყავა. — უფრეტი ერთი! — ვანიახუნენ დღედასტობი, — ვანამწველები ურბა დაფრუტობინ!

უკვამ იქვე ბოლოდა პატარა ჩიტი მოყვინდა, კარგა მამიფების ნახებობის მ წაყვია, შეინახადა.

— რაღა ვე ჩიტი და რაღა ჩვენი მწველები! — ხელად გული ამოუჯდათ ჰედაბრებს, ანასაბლო ამავე ჩიტიე და ჰედაბრებს, სანამ ასაკეტი გქობინდა. ვანამწველები და ვანამწველები. წყენ ამაღე და ყრბები, სადა დაფრუტავენ! ერთმელ რბობლინებს მანვე მოყავინდობინ...

საწვალ ღეფადა ამაღ ხნა არ გაუწო. მთორღ დღესადა და მტეე — კოვბე ღელითი საყვალად ფრეიდებს თავის წილ ნამიფების ნახებს, და ის პატარა ჩიტიე ჰედაბრებს ამავე ერთსა და იმავე დროს მოყვინდა ასაკეჯად. ურბა გენახა, რა დღეში იყო ხოლმე, დეფა ამაღ ცოცას თუ დღედასტობს საუზუნად.

ერთხელისი ნი ჩიტი უკვე მარტა კი არ, თავის ბარჯეგინიდად მოყვინდა. ოსი ბარჯეტი სიყვარული და ოსთიხელი ესწარმელა თანა ხელომწიფე. ფანჯარასზე საყვარ ოსი არ დაარა, თვითთი იღვედნენ ქეპრობას.

— გამომწეე მალე, მელმწველებო ზოგფრინებენ! — ენაბობენ დღედაბრებს დეფადა ამაღ და მრანავებულ ხნაზე ეპრობობია შემარბარობი, მწავალი მტეე, ფრეზე დღედაბრად.

ჩაე დაფრუტა, საწვალ ღეფადა ამაღ თანა, არ ირბოვდა. ჩვენიც ვიციფეს გატრეფდა თუ არა, მიწრეხი ვიციფეს თვარ პატარა კარბასობას, სადები ცოცა აჯა

შაქარული და ნამცხვრის წაღებები
პირდა შენახული, აიღებდა ერთ ცალ
წაღებს და ფანჯრისაკენ წაბანბანებულა.
— მოვდივარ, მოვდივარ, — ხედავ უკ-
ნედა წიგნებს, — აი, მივე მანჭრებო,
მივემბა.

— ეგაა! — ამოიხრებდნენ დედაბრები
და გულს ამოაყვლებდნენ, — ნიდავი
მოვდივარ, მოვდივარ, — ნიდავი
მოვდივარ, მოვდივარ... მივემბები
სადაა არიან, ახა ქალბატონი!

დოდა ადამს წინაით ახსოვდა და გვეყო-
და კოდას, ამა და ამ ქვეყანაში არიანო.
მაგრამ მერე შასლორთან წაერთხა და
ახლა ადარ იყოდა, საღ იყვნენ, ავსტ-
გრინასა თუ ავსტრალიაში, თუმცა ძალიან
ახლა შაქარობდა, რაკომ არ შასლორს.
ერთს მწარედ ნაიდინებდა ხოლმე და რი-
ბების გასაგონად ბუბუბუბებდა:

— ვამით, აკუნეთი. მშობრები ამა რას
ფრენები!

მერე კი, როცა უკვე ხელ აწამიდადებ-
დნენ, ერთი უბრაზებდობდა:

— მორჩა, გვეყოფათ! ახლა ყოველი
თქვენზე გაიმტერთ. მაშინ ფრები რისო-
ვს გამბათ!

ეს ჩვენივე უბედურ დედაბრები, ხელ გა-
ბოძებულილები, ფრებობდნენ დედაბ-
რები, თავითღვის არ აქვს რა და რი-
ბისა აჭრებდნენ, ნიდავი მძვინვარის
მიმდინე უბნებობდნენ.

მოდო საწყალო დედა ახა თავისი შვი-
ლების უნახაბი გაჩვივდა. შვილებმა
კედან გაიგეს დედის საყვარელი, უკვე კარ-
და ღრთ იყო გახული და ადარს აქვს
ფული დაბარჯვითა, ადარს დასამარჩია.
ჩველები კი მთელი შაბათი ფანჯარას
წაღებობდნენ და კრებდებდნენ — სწყობ-
დნენ, ჩვენი კარგი დედა ახა ნამცხვრის
საქმეს რაკომ ადარ გვეყრისო.

დოდაბრები

რთა და არა იყო რა, იყო ქალქი ბავე-
რეთში ერთი გაენაჭული, მისრითი ხმე-
ლი, მოსუქი ქალი. ხედავდა ერთ-
პირად ღობემტერად ნიგის სახელს ვაზ-
ბა, დედისა და საღამომდე სხვა საშენ არა
ქმნიდა, იდგა და ითვლიდა, სტვირს ვინ
რამდენჯერ დაეკრებინებდა, საღამოთი კი
შემაკრებდა ხოლმე თავისაგით ვნაჭრებადა
დედაბაბების და ანჯარის აბარებდა, იმან
აქედანვე დაეკრებინა, ამან იმდენჯერო.
მერე უნახა გაიკრებდნენ, და იყო
ერთი გაუთავებელი კოდა და ძრახვა. იმ-
დენს ნოქალაქებდნენ, იმდენს იტორებდნენ,
სანამ საძაღვედ კიმი არ მოწყ-
ვებოდათ.

— აი ჩვენი მეთათივე რამ არის, —
ჩურჩულ-კურკურით ატობინებდა ღობე-
მტერადა, — ზედრედ შეიფარებ დაე-
მინა!

— რას ამბობ! შეიფარებ! ცხვირი გა-
ნიშნებს, თუ ვაჯობს ვაჯობნობდით. შე-
ვიფარებ რამ დაეკრებინა, თითოსი გამოშო-
ბა, გაჭინოთ შეიღის ნახვარი იყო.

— ზოგი რას ამბობდა, ზოგი რას. თათხა-
დნენ, აბრეშენენ და, ზოლოს, ასკრებ-
დნენ, ეს ჩვენი მეთათივე სასაჭრებელი
ზედის მანჯობდად აუღვარაო წყლით ახა-
ვებდა.

— ახლა შეეძლოს არ იკობინებო? შეი-
ღის რა საჭრებელი, თითმმეტერად დაე-
მინა! — უკრებდად მდებარებდასაგან
საჭრებელი მანჯობდად წყლით ახა-
ვებდა.

— კარდად დაინახე? ერთმეში ხომ არ
გეშელება?

— ღმერთმანი ის იყო! ცხვირი გაიშ-
მის, თუ თორმეტჯერ ნაკლებ დაეკრებინ-
ბოლოს.

— რა გეშელება, რა გეშელება!
— ზოგი რას ამბობდა, ზოგი რას. თათხა-
დნენ, აბრეშენენ და, ზოლოს, ასკრებ-
დნენ, ეს ჩვენი მანჯობდად წყლით
ბევრ ზედს უჭრება საღამოსო.

ერთხელ ღობემტერად ამ თავის ამ-
ფრის ქალბის ერთად მოუვარა ადარ —
კარდა ხელისაღ მორგებდნენ, კურკურით
რამდენი დედა იყო, იმაზე უკვე იყვნენ,
— წაიჭრა და სინორს დედის ფანჯარა,
რასთან გახსუნენ. მაგრამ სინორს ფე-
ლით ერთხელად არ დაეკრებინა ცხვირი.

ან რაკომ დაეკრებინებდა? არც გაიკრებ-
დნენ იყო და არც თორმეტი დაეკრებინა.
— უკრებ ერთი არ აქვს იმისა! — ვ-
ნად მითომინა ღობემტერად — აქ რა-
დაც უჭინებდნენ!
— ნამდვილად ვერცა! — კვრის დაუ-
კრეს ქალბისა.

დაბარჯი შეესმა თუ არა, სინორს და-
ედით ერთი შეუდა დაეჭრული წიქრება რა-
ნადა შესაშეპუნებელი წყლის და უჭრ-
დად თავზე გადაფრქვეთა ფანჯარასთან
აქვსული კორიკანებს.

პირველმა თვითონ ღობემტერად და-
ეკრებინა.

— აუფილი!

მერე დაბარჯენებზე ასკრებენ.

— აუფილი, აუფილი, აუფილი!
აქვსიღის და აქვსიღის, მღვიღდა გაიერ-
დნენ.

— შე თქვენზე ბევრჯერ დაეკრებინა, —
სედა ღობემტერად.

— რა საკადრისა, ჩვენი დედაბრები არ
დაეკრებინა! — სიფხვა გაუტერიხავს
ქალბისა.

იღავეს, რაკარჩინებდა, ხოლოს, თმა-
ნი სწეოდნენ ერთმანეთს, სულ მთლად შე-
მოიხიბს, რაც ვანთ ვეფათ. თანვე სუფე-
ვას თითო წინა აბილი ჩაეჭრება.

ის დედა იყო და ღობემტერად ის ქა-
ლის სწეოდნენ ერთმანეთს, სულ მთლად შე-
მოიხიბს, რაც ვანთ ვეფათ. თანვე სუფე-
ვას თითო წინა აბილი ჩაეჭრება.

ის დედა იყო და ღობემტერად ის ქა-
ლის სწეოდნენ ერთმანეთს, სულ მთლად შე-
მოიხიბს, რაც ვანთ ვეფათ. თანვე სუფე-
ვას თითო წინა აბილი ჩაეჭრება.

— უკრებ ერთი, — ამბობდა ხალხი, —
ჯერმითი, აუბათი, რადაც კეთილ საშე-
ვადს აქვს შეუდა. თანვე რა ამბავა, რამდენი
სიკეთე ქმნიდა ამ მანჯობდად და-
ფრული, ეს თუ საშობოთხა არ მოვდა,
მაშ, ახა, სხვა ვინ უნდა მოხედოს!

ქვეყნის სურსათი

ველის სურსათი

ქვეყნის ჩაღები 5 გრ კარაქი და ცეცხლზე დაფრთი, გაბელებების შემდეგ შიგ ჩაყარეთ 170 გრ დაფრთხილი ყველი და ურიეთ სანამ არ გაითქვითება, მერე ჩაუმატეთ პურის ფქვილი და ისევ ურიეთ 2-3 წუთი. შემდეგ მოათავსეთ შესაფერ კურჭალებზე და მიიგანეთ სურჭარზე.

სამომხმინო

მოზილეთ 200 გრ ფქვილი და უყავით საფურარი. 1-2 საათს დაეჭოთ ასაფრებლად. შემდეგ გააბრტყელეთ მრგვალად. დაყარეთ ზედა 250 გრ დაფრთხილი ყველი, მოუკარით თავი და ისევ გააბრტყელეთ. დადეთ გაფრთხი და შედგეთ პატივთქმულნი, ანუა გამოაყენეთ კვერთხი შეწითლებამდე. გაფრთხილეთ სპეციალურ ბრტყელ თიფურზე და წაუყავით 20 გრ კარაქი. სურჭარზე მიიგანეთ ცხლად.

ველიანი ჩაქალი

200 გრ სიმინდის ფქვილი გავერით. მოზილეთ. აურიეთ შიგ 100 გრ დაფრთხილი ახალი ყველი, მივით მრგვალი ფორმა და გამოაყენეთ პატივთქმულნი ან კვერთხი შეწითლებამდე.

შედგომის გასწორება

ამ შედგომის მე-13 ვერსიას და შევადგოთ შედგომა, დევიის „უცდაფების ქანდაკება“ ავტორია ვაჟაფშაველას.

ლავალი ფითალი ქარსლის ფრთხილი

125 გრ ფრთხილი ქარსლის ფრთხილი გარეცხეთ, დაჭერით წყრილად, დაყარეთ ცოცხა მარილი, დახრისეთ ხელით წვეთის გაოსივალამდე. შემდეგ შეურეთ 175 გრ დაფრთხილი, ახალი ყველი, დაფრთხილ 5 გრ წყრილად დაჭრული ჭრისით და მიღებული მასა ამოიღეთ 5 გრ ფქვილში. მოზილეთ 200 გრ პურის ფქვილი, უყავით საფურარი, გარეცხეთ 1-2 საათს გაფრთხილზე, შემდეგ ამოაგუნდავით, გააბრტყელეთ და ჩაღები შიგ გამოაფრებულ მასად, შეუკარით ბოლოები და ისევ გააბრტყელეთ. დადეთ გაფრთხი და შედგეთ პატივთქმულნი ან გამოაყენეთ კვერთხი. წითლად რომ დაიბრუნება დადეთ მოზრდილი თიფურზე, შემოდან წაუყავით 20 გრ კარაქი და ცხლად მიიგანეთ სურჭარზე.

ველის ლავალი

100 გრ მოზარბული კარტოფილი დახრისეთ და შიგ აურიეთ 175 გრ ახალი, ძონის ყველი. მოზილეთ 200 გრ ფქვილი, უყავით საფურარი და გაფრთხი. ცომი გააბრტყელეთ მრგვალად, დააფრთხი მოზრდილზე მასა, შეუკარით ბოლოები და ისევ გააბრტყელეთ, შემდეგ შედგეთ გაფრთხი პატივთქმულნი ან გამოაყენეთ კვერთხი, რიცა შეწითლებება, გაფრთხილეთ მოზრდილი თიფურზე, წაუყავით 20 გრ კარაქი და ცხლად მიიგანეთ სურჭარზე.

სრომინი ლავალი

60 გრ საქონლის ხორცი და ამწვივე ღორის ხორცი გარეცხეთ, დაჭერით და დაუნაგეთ 30 გრ ხაჭაპი, 10 გრ ნორი, 10 გრ მწვანელი და გააგარეთ ხორცის საკვამდე მარცხენაში. მიღებულ მასას დასახით 50 გრ ხორცის ან ძველს ნაწარში, მოუმატეთ მარილი და წინაქა გემოვნება მიიგანეთ და აურიეთ.

110 გრ პურის ფქვილისაგან მოზილეთ მავარი ცომი, გადავით ორ ნაწილად და ძალიან გაათხელებთ, აიღეთ ღრმა გაფრთხილი წაუყავით კარაქი. ჩაფრთხი ცომის ერთი ნაწილი და გააბრტყელეთ ის, რომ გაუფას ნაწილებამდე ფრაფრუ. ჩაღები შიგ ხორცის გამოაფრებული მასა, გასწორეთ და შემოდან დააფრთხი გაფრთხილ ცომის ერთი ნაწილი, შეურთეთ მათი ბოლოები, წაუყავით შემოდან კარაქი და გამოაყენეთ პატივთქმულნი გაფრთხილამდე. მავარიზე მიიგანეთ გაფრთხი შემოდან ნორცაგამსამული.

წ. მელანაშვილი,
შმაგული

შედგომის გასწორება

ფურხელ „საქართველოს ქალის“ 1971 წლის მე-3 ნომერი მე-11 ვერსიის მეორე სვეტის მეოთხე ანუაი უნდა იკითხოოდეს ასე: უნდა იკითხოოდეს ანაბრტყელის და გამოაყენების შემდეგ ევა ბრტყელის მასა — ანაბრტყელის ქვერ საქართველოს კომპარტის ცენტრალურ კომიტეტში მინიჭების სექტორის ხელმძღვანელის და. მერე კი თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ციონომიფერა ფაუდლები დეკანი ივ.

გარეყანის პირველ ვერსიას — „სოხი გოგონა“. მხატვარი გ. კობახიძე.
გარეყანის მეორე ვერსიას — ფოტოგრაფი დ. აბაბაშვილისა.

<p>რედაქტორია მარიკა მარათაშვილი</p>	<p>სარტ. კოლეჯია წ. მარათაშვილი, მ. კალანდარიანი (მ. მ. მდინე), წ. მარათაშვილი, მ. ლავალიანი, მ. სიბაძე, მ. სიბაძე, მ. ლავალიანი, მ. მარათაშვილი, მ. მარათაშვილი (მხატ. რედაქტორი), მ. მარათაშვილი, მ. მარათაშვილი.</p>	<p>საქ. კ. ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობა</p>
<p>ტექნიკური რედაქტორი: მ. მარათაშვილი</p>		
<p>რედაქციის მისამართი — ლენინის ქ. №14. ტელეფონი №1, №2: რედაქციის — 99-98-71. მისამართი მდინე — 93-98-56, განყოფილება — 99-50-39, მხატვრული რედაქციის — 93-98-57, სამედიცინო-საბავშვო — 93-98-54. გეგმა საბავშვო 16/11-71 წ. სელმურ რედაქციის მისამართი — 18/11-71 წ. ქალაქის ზომა 60x90/90, ფინანსური სამსახური ფრთხილი 3, საბავშვო საგანმრთლებლო მისამართი — 18/11-71 წ.</p>	<p>ტელეფონი 123.260. შედეგ № 531. უფ 01954 ფსი 30 კაპ.</p>	<p>საქ. კ. ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობა</p>

მსახიბი ცეკვა

სომხის უმცროსი პეპეზაძე დ. იაკობაშვილი

ИНДЕНС 76178

8145782

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԻԿԱՆ
ՔՈՆՍՏԻԹՈՒՄԻ
ՖՈՏՈԳՐԱԳՐԱՐԱՆ

